22

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Совѳдэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 23 (8245) | 1957 оной январиин 27, воскресенье | Сэн 20 мүнгэн

Соведүүдэй хүдэлмэриие улам һайжаруулхын түлөө

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха шухала удхашанартай политическэ кампани манай республика дотор үдэр бүри үргэдэн дэлгэржэ байна. Ажалшадай депутадуудай аймагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ аймаг бүхэндэ эхилбэ. Нэгэ хэды хоногһоо городуудай, городтохи районуудай, сельскэ, сомоной, поселково Соведүүдэй депутадта кандидадууд дэбжүүлэгдэжэ эхилхэнь.

Социалистическэ хүдөө ажахые үшөө түргөөр хүгжөөхэ тушаа Коммунистическэ партиин табиһан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ үүсхэл эдэбхитэйгээр, хүсэ шадалаа хамнангүйгөөр шармайн оролдожо, үнгэрһэн хоёр жэл соо ниитын малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар элитэ ехэ амжалта туйлаһан колхозуудай түрүүлэгшэнэрые, һаалишадые, хонишодые, механизаторнуудые, партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэдые хүдөөгэй һунгагшад аймагай Соведүүдэй депутадта кандидадаар дэбжүүлнэ.

Гэгдэнги колхозые нэгэ, хоёр жэл соо түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргаһан шадамар эмхидхэгшэ Марханай Бадмаевич Цыдыповые Яруунын аймагай «Путь социализма» колхозой гэшүүд аймагайнгаа Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ. Ажалшадай депутадуудай Бичурын аймагай Соведэй депутадта кандидадуудаар свёкло ехээр ургуулдаг Варвара Шарапова, эрхим һаалишан Ксения Золотухина, мэргэжэлтэй бэрхэ врач Светлана Суворова ба бусад дэбжүүлэгдээ.

Арад зоной эрдэм гэгээрэл, соёл культурые дэлгэрүүлгэдэ, хүн зоной байра байдалые һайжаруулгада оролдолго хэшээл гарган хүдэлжэ, олондо хүндэтэй болоһон, хэлэһэн үгэ хэһэн хэрэг хоёрынь алгасадаггүй, үнэн шударгы түрүү хүнүүдэйнгээ нэрые манай һунгагшад депутадта кандидадаар нэрлэн дэбжүүлнэ. Энэншье гайхалтай бэшэ. Нютагай Соведүүдэй депутадуудаар ямар хүнүүд һунгагданаб, тэрэнэй гүйсэдкомуудые ямар хүнүүд хүтэлбэрилхэб, тэрээнһээ Соведүүдэй хүдэлмэриин амжалта гол түлэб дулдыдадаг. Эгээл тиимэһээ манай һунгагшад нютагай Соведүүдэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлхэ хүн бүхэниие шэлэн оложо, бүхы талаһаань зүбшэн хэлсэһэнэй удаа тэрэниие дэбжүүлнэ.

Ажахын ба культурна байгуулалтын талаар ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ, манай ажабайдалда ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүд шухала үүргэ дүүргэдэг гээшэ. Тэдэнэй хүдэлмэридэ хүдэлмэришэд, колхознигууд, арадай интеллигенци тон олооро хабаадалсадаг. Гансахан Российска Федераци дотор мартын 3-да болохоёо байгаа һунгалтада нютагай Соведүүдтэ 843 мянган депутат, манай Бурят-Монголдо 6 мянга шахуу депутат һунгагдаха юм. Энэ нэрлэгдэһэн тоонууд хадаа нютагай Соведүүдэй манай гүрэнэй засагай эгээл олониитын орган, эгээн олон тоото ажалшадай гүрэнэй хүтэлбэридэ хабаадалсадаг газар байһыень элеэр харуулна.

Ажалшадай зохёон байгуулха эдэбхи үүсхэлые саашадань хүгжөөхэ, гүрэнөө хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ, эмхидхэлэй, ажахын бүхы ажал-ябуулгада үргэн олониитые бүри олоор хабаадуулдаг болохо тушаа партиин XX съезд зорилго табяа һэн. Энээнииень бэелүүлэн, арад зонтой холбоогоо бэхижүүлжэ, колхозуудайнгаа ажахые дэбжээлгэдэ, соёл эрдэм дэлгэрүүлгэдэ, гэр байра барилгаар, худалдаа наймаанай, культурно - гэгээрэлэй эмхи зургаан гэхэ мэтэнүүдэй хүдэлмэри һайжаруулгада бараг һайн амжалта туйлаһан сомоной, сельскэ болон аймагай Соведүүд манай республика дотор олошорно. Мухаршэбэрэй аймагай Хонхолойн, Хориин аймагай Анаагай, мүн Усть-Кяхтын, Түнхэнэй болон бусад олон сомоной Соведүүд һүүлэй үедэ хүдэлмэреэ нилээд һайжаруулжа шадаа. Зүгөөр, ажахын хүдэлмэридэ хамааралсадаггүй, ниитын хоол болон худалдаа наймаа гуримшуулха, малшад болон механизаторнуудай байра байдалые дулаан, аятай сэбэр болгохо тушаа, клуб болон культбазын, библиотекэ болон амбулаториин хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа оролдолго ехээр гаргадаггүй, һунгагшадай оруулһан дурадхал болон ажаглалтануудаар саг соонь хэмжээ абадаггүй нютагай Соведүүд манайда баһал бии.

Нютагай Соведүүдэй хүдэлмэридэхи эдэ дутагдалнуудые дары усадхаха. КПСС-эй ЦК-гэй декабрьска Пленумэй зааһанай ёһоор ажахын болон культурна байгуулалтада, аймаг, город болон сомоной ажахые зүбөөр түсэблэлгэдэ Соведүүдэй, тэдэнэй гүйсэдхэхэ органуудай үүргые дээшэлүүлхэ зорилго табигдана. Соведүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулхын тулада эрхим түрүү хүнүүдээ шэлэн оложо, нютагай Соведүүдэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлхынгээ хажуугаар, һунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрэ ажалшадай хэһэн шүүмжэлхы ажаглалтануудые, үнэтэ дурадхалнуудые анхаралтайгаар хаража үзэхэ, шүүмжэлэл, илангаяа дороһоо гараһан шүүмжэлэлые дэлгэрүүлхэ, бодото арадай социалистическэ демократизмые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ шухала.

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүд партиин XX съездээр табигдаһан тон ехэ зорилгонуудые бэелүүлхын тулада Советскэ Конституцяар олгогдоһон эрхэ түлөөлгөө хүсэдөөр хэрэглэхэ, хамтаараа хүтэлбэрилгын ба социалистическэ демократизмын ёһо гуримуудые ажал-ябуулгадаа наринаар сахиха, сессинүүдые саг соонь зарлажа, промышленностиин, хүдөө ажахын, ажаһуудалай, соёл культурын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ уялгатай. Гадна гүрэнэй түсэбэй болон бюджедэй дүүргэлтэ тухай, һунгагшадай захяагай дүүргэлтэ тухай элидхэлнүүдые, гүйсэдкомуудай, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй тоосоое Соведүүдэй сесси дээрэ саг сагтань шагнажа байха шухала.

Үргэн ниитэ һунгагшадай дунда ябуулагдаха ойлгуулламжын хүдэлмэри хадаа нютагай Соведүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулхада туһалха, предприяти, колхоз, совхоз, МТС бүхэндэ бии байһан доторой арга боломжонуудые элирүүлэн гаргажа, КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ ажалшадые эмхидхэн элсүүлхэ гол зорилготой гээшэ.

Соведүүдэй хүдэлмэриие саашадань улам һайжаруулхада, тэдэнэй арад зонтой холбоо барисааг бүри бэхижүүлхэдэ нютагай Соведүүдтэ болохоёо байгаа һунгалта ехээр туһалха байха.

ХҮНДЭТЭ АЙЛШАДАА ХАНИ ЁҺООР УГТАБА

Чехословакиин Республикын делегаци Президент Антонин Запотоцкий түрүүтэйгээр Москвада ерэбэ

Чехословакиин Республикын делегаци гүрэн түрын хэрэгээр январиин 25-да СССР-тэ ерэбэ. Делегациие Президент Антонин Запотоцкий толгойлно. Делегациие Москвагайхид хани халуунаар угтаа. Ахадүү арадайнгаа гүрэнэй ажал-ябуулагшадые столицын ажалшад бүхы үнэн зүрхэнһөө амаршалаа. Советскэ хүнүүд Чехословакиин арадтай хани ба үнэн зүрхэнэй барисаатай, нүхэрэй ёһоной һайн холбоотой юм.

Москвагай гол магистраль — Горькиин нэрэмжэтэ үйлсэ Чехословакиин Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэнхэй. Мүн Белорусска вокзал хоёр ороной тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн байна.

«Социализм амжалтатайгаар байгуулжа байһан ахадүү Чехословакиин арад мандаха болтогой!», «Чехословакиин Республикын болон Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи ахадүүгэй, эбдэршэгүй хани барисаан һалбаран мандажа байг лэ!» гэһэн уряанууд чешскэ болонород хэлээр улаан бүдүүд дээрэ бэшээтэй байна.

Эдэ үгэнүүд хадаа гансахан москвагайхидай хани ёһоной мэдэрэлые харуулхаһаа гадна, мүн социалистическэ оронуудай агуу ехэ хани нэгэдэл дотор, эб найрамдалай болон хүн түрэлтэнэй зол жаргалай түлөө тэмсэлдэ зохихо һууряа эзэлжэ ябаһан, оюун бэлигтэй, ажалда дуратай чехословацка арадые сэгнэдэг ба хүндэлдэг бүхы советскэ хүнүүдэй хани ёһоной мэдэрэлые харуулна. Шэнэ байдал зохёон байгуулгада өөһэдынгөө ахадүүнэрэй туйлаһан гайхамшагта амжалтануудаар советскэ хүнүүд баясана.

Чехословакиин гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагшадые угтахын тулада хэдэн олон зуун москвагайхид Белорусска вокзал дээрэ суглараа. Энэ угталгада заводууд болон фабрикануудай, ниитын организацинуудай, научна институдуудай түлөөлэгшэд ерээ.

Прагаһаа гараһан тусхай поездын хүрэжэ ерэхын урдахануур нүхэд К. Е. Ворошилов, Н. А. Булганин, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, Н. С. Хрущев, Л. И. Брежнев, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов Белорусска вокзалай перрон дээрэ ерээ.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. А. Яснов, СССР-эй Министрнүүд Б. П. Бещев, П. В. Дементьев, С. М. Тихомиров, Н. П. Дудоров, А. Г. Зверев, И. Г. Кабанов, В. Д. Калмыков, Н. А. Михайлов, Н. И. Строкин, СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ П. П. Лобанов, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшэ В. Т. Лацис, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. Ф. Горкин, Советскэ Союзай Маршалнууд И. С. Конев, К. С. Москаленко, армиин генерал И. А. Серов, Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. И. Бобровников, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшонор А. А. Громыко, В. А. Зорин, СССР-эй МИД-эй коллегиин гэшүүн Л. Ф. Ильичев, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй Министерствын Европейскэ дүрбэдэхи таһагые даагша А. И. Горчаков, СССР-эй МИД-эй Протокольно таһагые даагша Ф. Ф. Молочков, Москва городой комендант генерал-майор И. С. Колесников, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд эндэ байлсаа.

Москвада байдаг Чехословацка посольствын хүдэлмэрилэгшэд, СССР-тэ байдаг дипломатическа түлөөлэлгын зургаануудые толгойлогшонор, советскэ болон хариин оронуудай олон журналистнууд угтагшадай дунда байлсаа.

15 часта поездын ерэжэ зогсоходо, айлшад вагонуудһаа гарана.

Чехословакиин Республикын Президент Антонин Запотоцкитай, Премьер-министр Вильям Широкитай, Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь Антонин Новотнытай, тэрэшэлэн Чехословакиин правительствын түрүүлэгшын орлогшо Вацлав Копецкитай, Госпланай Түрүүлэгшэ инженер Ота Шимунектэй, КПЧ-гэй ЦК-гэй секретарь Иржи Гендрихтэй, Гадаадын хэрэгүүдэй министр Вацлав Давидтай, Барилгын талаар гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ - министр профессор Эмануэль Шлехтатэй, Гадаадын худалдаа наймаанай министр Рихард Дворжагтай, Элүүрые хамгаалгын министр доктор Йозеф Плойгартай, Национальна оборонын министр генерал-полковник Богумир Ломскитай, Нютагай ажахын министр Йозеф Киселытэй, Этигэмжэтэдэй корпусой түрүүлэгшэ Рудольф Стрехайтай, Чехословакиин Республикаһаа СССР-тэ байдаг Посол Я. Вошаглигтай Советскэ Правительствын ба Коммунистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэд гараа барилсан мэндэшэлсээ.

СССР-һээ Чехословакида байдаг Посол И. Т. Гришин делегацитай хамта Прагаһаа ерэлсээ.

Брестдэ айлшадые угтахын тулада ошоһон СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо, Украинска ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. С. Коротченко, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо Н. С. Патоличев, армиин генерал В. В. Курасов, СССР-эй МИД-эй Европейскэ дүрбэдэхи таһагые даагшын орлогшо П. Г. Крекотень, СССР-эй МИД-эй протокольно таһагые даагшын орлогшо К. А. Кочетков Москвада бусажа ерээ.

Чехословакиин Республикые толгойлогшо Антонин Запотоцкиие хүндэлэлэй харуулай рапорта дуулахыень К. Е. Ворошилов уряа. Чехословакиин Республикын болон Советскэ Союзай Гүрэнэй гимнүүдые оркестр наадаа.

Чехословакиһаа ерэһэн айлшад, тэдэниие угтаһан СССР-эй министрнүүдтэй болон хариин гүрэнүүдэй посолнуудтай мэндэшэлэлсээ.

Перрон дээрэ сугларaад байһан Москвагай ажалшадай түлөөлэгшэд нэрьесэ альга ташажа, «Ура!» хашхаралдажа айлшадаа угтаа.

Чехословакиин Республикын гүрэнэй ажал-ябуулагшадта хандан, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов үгэ хэлээ.

Нүхэр К. Е. ВОРОШИЛОВАЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэр Президент!

Хүндэтэ нүхэд, Чехословакиин Республикын делегациин гэшүүд!

Манай Эхэ ороной столица — Москвада ерээд байһан Таанадые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ Правительствын, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй зүгһөө, өөрынгөө зүгһөө үнэн зүрхэнһөө амаршалхыемни зүбшөөгыт.

Советскэ арад хадаа Таанадаар дамжуулан Чехословакиин Республикын правительствые, чехословацка арадые болон тэрэнэй дайшалхы авангард—Коммунистическэ партииень үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршална. Коммунистическэ парти хадаа Национальна фронтын гол хүсэн, социализм байгуулжа байһан Чехословакиин ажалшадай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ мүн.

Манай арадуудай хоорондо үнэхөөрөөл ахадүүгэй, һайн хани барисаанай байгуулагдаад, саашадаа хүгжэжэ байһыень бидэнэр баяртайгаар тэмдэглэнэбди.

Манай хани барисаан советскэ болон чехословацка арадуудай алинайншье шухала интересүүдтэ хүсэдөөр таараалдаха байна. Энэ хани барисаан социалистическэ бүхы лагериие саашадань бэхижүүлгэдэ, эб найрамдалые батадхалгада туһална.

Хүндэтэ нүхэд, гүрэн түрын хэрэгээр Таанадай Советскэ Союзда ерэһэн ушар манай социалистическэ оронуудай арадуудай хоорондохи үнэн сэдьхэлэй хани барисаа саашадань хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ хэрэгтэ шухала үүргэ дүүргэхэ байһаниинь сохомтой.

Хүндэтэ нүхэд, манай тон дүтын айлшад, айлшалыт даа. (**Альга ташалга**).

Чехословакиин Республикын Президент Антонин ЗАПОТОЦКИИН харюугай үгэ

Хүндэтэ нүхэр Ворошилов!

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Москвагай гражданинууд!

Танай агуу ехэ ба гайхамшагта ороной столицада ерэхэдэмнай, маанадые хани халуунаар угтаһанайтнай түлөө Таанадта өөрынгөө зүгһөө, мүн Чехословакиин Республикын бүхы делегациин зүгһөө баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт.

Советскэ Союзда ерэхэ тухай уряалые бидэнэр угаа ехэ баяртайгаар хүлеэһэн байгаабди. Бидэнэр бэе бэеэ һаял мэдэлсэхын ба холбоо байгуулхын тулада ерээ бэшэбди. Харин өөһэдынгөө үнинэй, эгээн лэ хүндэтэй һайн, эгээн лэ үнэн сэхэ ханинартаа бидэнэр ерэбэ гээшэбди.

Манай хани барисаан ба харилсаан үни холоһоо хойшо заншалта болонхой. Энэ хани харилсаамнай һая эхилээ бэшэ, харин үни холоһоо хойшо үргэлжэлжэ байдаг. Һайншье, мүн хүндэ хүшэршье үедэ бидэнэр хододоо нэгэн хамта ябадаг байгаабди. Бидэнэр хододоо харилсан ажалладаг, бэе бэедээ туһалдаг ба этигэлсэдэг байгаабди. Түрүү хүсэнүүдэй ба хархис хүсэнүүдэй хоорондо болоһон зүрилдөөнүүд манай ороной баялиг түүхэдэ хододоо үзэгдэдэг байгаа. Чехословаки Европын эгээн лэ тэг дунда байдаг, тиимэһээ Европодо болоһон ямаршье тиимэ ехэ ушар манай орониие дайрангүй гарадаггүй байгаа. Мүн манайда мүнөөнэй экономическа ба общественнэ хүгжэлтэ мүн лэ тон түргэнөөр болоһон байха юм.

Урдын Австро-Венгерскэ монархида ородог оронуудта, тэрэшэлэн Европын бусад хэдэн олон оронуудта феодализмын задаран унажа ба промышленна капиталистическэ үйлэдбэриин бии боложо байха үедэ Чехидэ промышленность илангаяа түргэнөөр хүгжэжэ, урдын Австро-Венгерскэ монархиин промышленна базань үнэхөөрөө болоһон байгаа. Энээнһээ уламжалан, манайда мүлжэгшэд болон пролетариадай хоорондохи ангиин зүрилдөөн ехээр болодог байгаа. Мүн ангиин мэдэрэл ба ангиин һанал нэгэдэлгэ ургажа, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн дэлгэрһэн байна. Тиимэһээ, 1905 оной ородой түрүүшын революци манайда ехэ нүлөөтэй байгаа һэн. 1905 оной ородой революциин манай орондо нүлөө үзүүлһэн ушар манай түүхын хүгжэлтэдэ Россин түрүү хүсэнүүдэй ехэ удхашанартай байһые элеэр харуулжа үгэнэ. Энэ ушар манай эртэ урдын заншалта хани барисаае шэнэ, революционно удхатай болгоһон юм.

Эдэ бүгэдэ 1917 ондо Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин боложо байха үедэ илангаяа эли тодоор харагдаһан байна. Россида Октябрьска революциин илаһан ушар хадаа бэеэ даанхай Чехословацка гүрэнэй бии болохо хэрэгтэ туһалһан уласхоорондын-политическэ гол нүхэсэл байһан юм гэжэ бидэнэр хэлэхэ эрхэтэй байнабди. 1918 онһоо хойшонхи үедэ республика дотороо социальна талаараа таатай, бүри һайн ба үнэн зүб байгуулалта тогтоохын түлөө чешскэ ба словацка хүдэлмэришэд болон бүхы ажалшад тэмсэдэг байгаа. Марксизм-ленинизмын эгүүридэ мүнхэ һургаал ба советскэ арадай дүй дүршэл чешскэ болон хариин оронуудай капиталтай хүндэ хүшэр ангиин байлдаа хэхэ хэрэгтэмнай бидэндэ зам заажа үгэһэн байна.

Манай орониие гитлеровскэ фашистска бандануудай эзэмдэжэ байха үедэ, имагтал советскэ арад, тэрэнэй алдарта арми бидэндэ туһаламжа үзүүлжэ, эзэмдэгшэдые намнаһан ба манай алтан Прагые аршалан хамгаалһан байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда советскэ арадай алдарта илалта туйлаһан, фашистска хархис хүсэнүүдэй диилдэһэн ушар манай республикада общественнэ шэнэ байгуулалта зохёохо замда орохо арга боломжо бидэндэ олгоо һэн. Хани барисаан ба харилсаа холбоон тухай договор 1943 ондо баталагдажа, манай харилсан ажаллалга хэтэ мүнхэдөө батадхагдаһан байна. Манай бата бэхи холбоо барисаан, мүн һайнаар харилсан ажаллалга манай арадуудта хододоо ашатай туһатай байдаг, социализм байгуулгадамнай бидэндэ туһалдаг байгаа.

Түүхэтэ хүгжэлтын үрэ дүн юун болоноб гэхэдэ, дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалистическэ гүрэн болоһо Советскэ Союзые голлон тойрожо, дэлхэйн бүхы түрүү хүсэнүүд эмхидэн жагсана. Энэ тэмсэлэй хүтэлбэрилхы хүсэн Советскэ Союзай марксистско-ленинскэ алдарта Коммунистическэ парти болоо.

Энэ баримтые арсаха, буруушаахын аргагүй. Манай бата бэхи хани барисаае һуларуулхые хүсэгшэд, социализмын лагериин гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудые муудуулхые хүсэгшэд ехээр эндүүрнэ гээшэ. Бидэнэр Чехословакида саашадаа социализм байгуулхадаа, шалгагдамал ленинскэ замаар урагшаа дабшахабди, энэ замһаа хэзээдэшье хадуурхагүйбди.

Дэлхэй улам урагшаа, общественнэ шэнэ, бүри дээдэ шатын системэ руу хүгжэжэ ябана. Түүхын хүгжэлтые сухарюулха гэһэн бүхы һэдэлгэнүүд, Египедтэ эсэргүүгээр хэгдэһэн империалистическэ добтолгын, Венгридэ империалистнуудай гаргаһан контрреволюционно уршагта ябуулгын буруу һүрэһэн шэнгеэр заатагүй буруу һүрэхэ байна.

Социализмын лагериин хүсэнүүд агуу ехэ ба илагдашагүй. Эб найрамдалые, хүн түрэлтэнэй хүгжэлтые ба зол жаргалые хүсэгшэд бултадаа бидэнтэй сугтаа ябана. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ бидэнтэй хэн харилсан ажаллахые хүсэнэб, ниитын ондо ондоо системэнүүдтэй гүрэнүүдэй хоорондоо энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха тухай гол ёһонуудые хэн баримталнаб, тэдэниие бидэнэр бултыень дэмжэхэ байнабди.

Баясхалантай ба һаруул һайхан ерээдүй тээшэ дабшагшадтай хододоо суг ябаха гэжэ бидэнэр чехүүд ба словагууд хүсэд шиидэнги байнабди. Тиимэһээ Советскэ Союзтай хэтэ үедөө холбоотой байхабди гэжэ оло дахин мэдүүлһэн үгэнүүдээ мүнөө бидэнэр дахяад дабтанабди.

Хүндэтэ ханинар ба нүхэд, маанадай эндэ ерэһэн ушар хани харилсаагаа саашадань батадхан бэхижүүлхэ хэрэгтэ, манай арадуудай хани барисаанда, мүн социализм байгуулхадаа болон дайнда эсэргүүсэн эб найрамдалай түлөө тэмсэхэдээ маанадай харилсан ажаллалгада туһалха гэжэ би этигэнэб.

Манай бүхы арадай үнэн зүрхэнэй халуун амаршалга Таанадта дамжуулаад, иигэжэ юрөөнэб:

Советскэ Союзай болон Чехословакиин Республикын хэтэ мүнхын, эбдэршэгүй хани барисаан хүгжэн мандажа, бүри һайжаржа байг лэ!

Арадуудай хоорондын хани барисаан мандаха болтогой!

Эб найрамдал мандаха болтогой!

Перрон дээрэ альга ташалган нэрьенэ. Чехословацка ханинарай советскэ хүтэлбэрилэгшэдөөр үдэшүүлэн вокзал шадарай талмай руу ошоходонь, альга ташалган бүри шангадана. Тэндэһээ түрүүшын машинада Антонин Запотоцкий К. Е. Ворошилов хоёр, нүгөөдэ машинадань—Вильям Широкий Н. А. Булганин хоёр, гурбадахи машинада—Антонин Новотный Н. С. Хрущев хоёр һуугаад ябана. Хойноһоонь айлшадай һууһан бусад машинанууд удаа дараалуулан һубариба. Столицын үйлсэнүүдтэ хүн зон олон байжа, Чехословакиһаа ерэһэн айлшадые ахадүү ёһоор үнэн зүрхэнһөө амаршалаа. (ТАСС).

К. Е. Ворошиловтай Чехословакиин Республикын делегаци уулзаба

Республикын Президент Антонин Запотоцкий түрүүтэй Чехословацка Республикын делегаци гүрэн түрын хэрэгээр Москва ерээ. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловтай делегаци январиин 25-да Кремль соо уулзаа. Президент Антонин Запотоцкитай хамта Премьер-Министр Вильям Широкий, Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь Антонин Новотный, Премьер-Министрын орлогшо Вацлав Копецкий, Госпланай түрүүлэгшэ - министр инженер Ота Шимунек, КПЧ-гэй ЦК-гэй Секретарь Иржи Гендрих, Гадаадын хэрэгүүдэй министр Вацлав Давид, Барилгын талаар гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ-министр профессор Эмануэль Шлехта, Гадаадын худалдаа наймаанай министр Рихард Дворжак, Элүүрые хамгаалгын министр д-р Йозеф Плойгар, Национальна оборонын министр генерал-полковник Богумир Ломский, Нютагай промышленностиин министр Йозеф Киселы, Этигэмжэтэдэй корпусой түрүүлэгшэ Рудольф Стрехай, Чехословакиин Республикаһаа СССР-тэ байдаг Посол Яромир Вошаглик уулзалга дээрэ байлсаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. Ф. Горкин, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшонор А. А. Громыко, Н. С. Патоличев, СССР-һээ Чехословакида байдаг Посол И. Т. Гришин уулзалга дээрэ байлсаа. (ТАСС).

Н. А. Булганинтай Чехословакиин Республикын делегаци уулзаба

Республикын Президент Антонин Запотоцкий түрүүтэй Чехословакиин Республикын делегаци гүрэн түрын хэрэгээр Советскэ Союзда ерээ. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинтай январиин 25-да Кремль соо энэ делегаци уулзаба.

Чехословакиин талаһаа: Президент Антонин Запотоцкиһоо гадна, Премьер-Министр Вильям Широкий, КПЧ-гэй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь Антонин Новотный, Премьер-Министрын орлогшо Вацлав Копецкий, Госпланай түрүүлэгшэ-министр инженер Ота Шимунек, КПЧ-гэй ЦК-гэй секретарь Иржи Гендрих, Гадаадын хэрэгүүдэй министр Вацлав Давид, Барилгын талаар гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ-министр профессор Эмануэль Шлехта, Гадаадын худалдаа наймаанай министр Рихард Дворжак, Элүүрые хамгаалалгын министр доктор Йозеф Плойгар, Национальна оборонын министр генерал-полковник Богумир Ломский, Нютагай промышленностиин министр Йозеф Киселы, Этигэмжэтэдэй корпусой түрүүлэгшэ Рудольф Стрехай, Чехословакиин Республикаһаа СССР-тэ байдаг посол Яромир Вошаглик уулзалга дээрэ байлсаа.

Советскэ талаһаа СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрын нэгэдэхи орлогшо А. А. Громыко, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо Н. С. Патоличев, СССР-һээ Чехословакида байдаг Посол И. Т. Гришин, СССР-эй МИД-эй Европейскэ дүрбэдэхи таһагые даагша А. И. Горчаков уулзалга дээрэ байлсаа. (ТАСС).

Нүхэр Л. М. Каганович Хакасида ерээ

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо Л. М. Каганович Хакасска Автономно Областиин центр — Абакан городто январиин 25-да ерээ. Л.М. Кагановичые хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд аэродром дээрэ угтаа. Нүхэр Каганович аэродромһоо олон зоной хабаадалгатай митинг болохоёо байһан город тээшэ ошобо. Правительственна дээдэ шанда Красноярска хизаарай хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан нүхэр Каганович митингдэ хабаадагшадые халуунаар амаршалаа.

Л. М. Каганович үдэрынь Шушенска ошоо. Тэндэ Соведүүдэй Байшангай дэргэдэхи талмай дээрэ Шушенскын болон дүтэ шадарай районуудай колхознигууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд суглараа. XX партсъездын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин наһажаал колхозник М. Т. Железняков, В. И. Ленинэй, Н. К. Крупскаягай нэрэмжэтэ колхозой гахайшан Мария Кравченко болон Шушенскын хүдөө ажахын техникумэй студентка Валя Полынкина гэгшэд хилээмэ дабһатайгаар нүхэр Л. М. Кагановичта урданай заншалаар барюулаа. Нүхэр Каганович митинг дээрэ үгэ хэлээ.

Митингын һүүлээр В. И. Ленинэй, Н. К. Крупскаягай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин эдэбхитэдтэй Л. М. Каганович удаан хөөрэлдөө.

Удаань нүхэр Л. М. Каганович В. И. Ленинэй музейн байшанда ороһон, мүн үдэшэниинь Шушенскэ районой Казанцевска МТС-эй тракторна бригадын бригадир К. Д. Черкашинайда айлшалһан байна. Культурын Байшанда нүхэр Л. М. Каганович орденууд болон медальнуудые олон шагнагдагшадта барюулаа.

АИМАГАЙ СОВЕДЭЙ ДЕПУТАДТА КАНДИДАДУУДААР ТYРYY ХYНYYД ДЭБЖYYЛЭГДЭНЭ

МУХАРШЭБЭР

Республикымнай таряан ажал ехэтэй, малаар олон аймагуудай нэгэн болохо Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд, МТС, предприяти болон эмхи зургаануудта ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ һунгуулиин урда тээхи суглаанууд болождо байна.

Ажал хүдэлмэридөө шалгарһан, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг коммунистнууд, партийна бэшэ хүнүүдые аймагайнгаа Соведэй депутадта кандидадууд болгон ажалшад суглаанууд дээрэ дэбжүүлнэ.

Январиин 25-да Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо ажалшадай суглаан болобо. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Семенов суглаа нээгээд, нүхэр Б. Б. Балдановта үгэ үгэбэ.

—Һунгуулиин 31-дэхи Боомой округһоо аймсоведэй депутадта кандидадаар колхозойнгоо түрүү хонишон партийна бэшэ нүхэр **Дулгар Доржиевна Доржиевае** дэбжүүлнэб,—гэжэ хэлээд, энэ нүхэрэй эдэбхитэй шударгы, үнэн сэхэ ажал тухай хэлэбэ.

Балдановай оруулһан дурадхалые дэмжэжэ, комплексно бригадын бригадир Л. П. Будаев, колхознигууд Д. Базаржапова, Д. Раднаев гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Колхознигуудай суглаан дээрэ нүхэр Д. Д. Доржиевае Мухаршэбэрэй аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ нэгэн дуугаар шиидхэбэ.

* * *

Суулгын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд колхозойнгоо түрүүлэгшэ гушамянгатан **Афанасий Прокопьевич Алексеевые** аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлээ.

* * *

«Победа» колхозой гэшүүд өөһэдынгөө хамтын суглаа татажа, Харашэбэрэй сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Иннокентий Афанасьевич Яньковые** һунгуулиин 21-дэхи округһоо аймсоведэй депутадта кандидадаар нэгэн дуугаар дэбжүүлһэн байна.

* * *

Суулгын МТС-эй түрүү тракторист **Нима Цыренович Цыбанов** Суулгын 16-дахи округһоо Мухаршэбэрэй аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэбэ.

* * *

Мухаршэбэрэй тосхондо байрладаг авторотын хүдэлмэрилэгшэдэй, Мухаршэбэрэй дунда һургуулиин багшанарай суглаан һаяхан боложо, ВЛКСМ-эй айкомой нэгэдэхи секретарь **Владимир Санданович Базаронии** һунгуулиин Смолинско 2-дохи округһоо аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлээд, депутадта дэбжүүлһэн кандидатурыень регистрацилхые һунгуулиин Окружной комиссиие гуйһан тогтоол баталан абаа.

Ц. Замбулаев.

СЭЛЭНГЭ

Аймаг дотор һунгалтада бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа эхилээ. Һунгагшад аймагай Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлжэ захалаа. Кандидадуудаар эрхимэй эрхим хүдэлмэришэд, колхознигууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, хүдөөгэй интеллигентнэр дэбжүүлэгдэнэ.

Январиин 24-дэ Гусиное озеро станциин паровозно депогой хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаан болобо. Депогой коллектив ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй депутадта кандидадаар түрүү хүнүүдэй нэгэн—слесарь **Леонид Петрович Стрельниковые** нэгэн дуугаар дэбжүүлбэ. Слесарь Стрельников эрхимээр ажалладаг туладаа коллективэй дунда хүндэтэй болоһон юм.

Юрөөгэй сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд хамтынгаа суглаан дээрэ һунгуулиин Таширай округһоо аймагай Соведэй депутадта кандидадаар түрүү һаалишан **Пылжит Бальчиновна Жалсановае** нэгэн дуугаар дэбжүүлбэ. Пылжит Жалсанова арбаад жэлэй турша соо фермэ дээрэ ажаллажа, дүршэлтэй шадамар һаалишан болонхой. Һунгуулиин Үрмын Адагай округһоо аймагай Соведэй депутадта кандидадаар энэ колхозой түрүүлэгшэ **Жамса Бальжинимаевич Ваикеев** дэбжүүлэгдэбэ.

Сүхын МТС-эй коллектив аймагай Соведэй депутадта кандидадаар МТС-эй директор нүхэр **Ибрагимовые** дэбжүүлээ.

—Нүхэр Ибрагимов энээнһээ урда болоһон һунгалтада депутадаар һунгагдаад, ажалшадай найдабариие харюулжа шадаһан байна, —гэжэ механизаторнууд мэдүүлээ.

Аймагай Соведэй депутадта кандидадаар XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой агроном **Галина Елисеевна Ласточкина,** Сэлэнгын МТС-эй тракторна бригадын бригадир **Гэндэн Раднаевич Жамбалов,** главна агроном **Максим Николаевич Григорьев** гэгшэд дэбжүүлэгдэһэн байна.

Г. Данзанов.

ЗЭДЭ

Боргойн совхозой центр Белозерск тосхоной клуб гоёон шэмэглэгдэнхэй. Эндэ Боргойн совхозой 1-дэхи фермын ба конторын олон хүдэлмэрилэгшэд сугларанхай байба.

—Мүнөөдэр бидэнэр аймагай Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлхэ ёһотойбди. **Зинаида Ивановна Якушевае** та бүгэдэ мэдэхэ бэзэт. Манай больницые даагша нүхэр З. И. Якушева совхозой хүдэлмэрилэгшэдэй элүүрые хамгаалха хэрэгтэ хүсэ шадалаа хайрлангүй ябадаг. Ехээр үбдэһэн хэды хүниие Зинаида Ивановна абараа гээшэб! Аймагай Соведэй депутадта кандидадаар Зинаида Ивановна Якушевае дэбжүүлбэлни, олонхи һунгагшадай һанамжатай таараладаха бэзэ гэжэ найданаб,—гэжэ совхозой хүдэлмэришэн Х. Б. Буянтуева хэлэбэ.

Үгэ хэлэгшэд Кушнарева, Хубанов ба бусад совхозой хүдэлмэришэдэй дунда хүндэтэй болоһон врач нүхэр З. И. Якушевагай ажабайдал, ажал тухайнь хөөрэжэ үгөө.

Һунгуулиин 22-дохи Совхозой округһоо аймагай Соведэй депутадта кандидадаар Зинаида Ивановнае нэгэн дуугаар совхозой хүдэлмэрилэгшэд дэбжүүлбэ.

Боргойн сельскэ Соведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй суглаан дээрэ колхозой партийна эхин организациин секретарь Цыбикжапов һунгагшадай суглаа нээбэ.

Барилгын бригадир нүхэр Ухинов һунгуулиин Боргойн 21-дэхи округһоо колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Межит Аюшеевич Вампиловые** аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхые дурадхаба.

Колхознигуудай хамтын суглаан М. А. Вампиловые аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэһэн Ухиновай дурадхалые дэмжэбэ.

* * *

Цагаан-Усанай МТС-эй хүдэлмэришэд, инженернүүд болон механигуудай хабаадалгатай суглаан боложо, МТС-эй директор нүхэр **Владимир Михайлович Биртановые** һунгуулиин Дэрэстэйн 25-дахи округһоо аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлээ.

А. Ткач.

БАРГАЖАН

Аймагай загаһанай комбинадай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаан дээрэ консервнэ цехын хүдэлмэришэн нүхэр Вульфович комбинадай эрхим хүдэлмэришэн, партийна бэшэ эхэнэр **Ритта Тальма** гэгшые аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ зуураа иигэжэ хэлэбэ:

—Нүхэр Тальмые би үнинэй мэдэнэб. Манай комбинадта энэ нүхэр Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ хүдэлжэ эхилһэн байна. Дайнай боложо байһан хүндэ хүшэр үедэшье, дайнай хойто тээхи табанжэлнүүдтэшье шударгы ажалаараа Тальма шалгарһан байна.

Загаһанай комбинадай хүдэлмэришэдэй коллектив Ритта Тальмые аймагай Соведэй депутадта кандидадаар нэгэн дуугаар дэбжүүлбэ.

Хүнтэйн МТС-эй клуб соо 100 гаран хүдэлмэришэд ба албахаагшад сугларба. Суглаан дээрэ үгэ абаһан МТС-эй директор нүхэр Лисицкий һунгуулиин Онёогой 20-дохи округһоо аймагай Соведэй депутадта кандидадаар МТС-эй главна инженер **Василий Алексеевич Лоскутниковые** нэрлэбэ.

МТС-эй хүдэлмэришэд аймагай Соведэй депутадта кандидадаар В. А. Лоскутниковые дэбжүүлбэ.

Д. Гергенов.

ЗАИГРАЙ

Үнэгэтэйн сельскэ Соведэй Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой клуб соо олон колхознигууд сугларжа, аймагай Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлгэдэ зорюулагдаһан суглаа үнгэргэбэ.

Түрүүлжэ үгэ хэлэһэн колхозой гэшүүн С. Мильгунов дүй дүршэлтэй советскэ хүдэлмэрилэгшэ **Павел Иппатович Ярофеевые** һунгуулиин Үнэгэтэйн 41-дэхи округһоо дэбжүүлхэ зуураа иигэжэ хэлэбэ:

— Павел Иппатович дүрбэн жэл тухай сельскэ Соведэй түрүүлэгшээр хүдэлжэ байна. Энэ үе соо сельскэ Соведэй хүдэлмэриие һайжаруулха талаар нилээд ехэ юумэ хээ. Энээн тухайда эндэ сугларагшад бүгэдэ мэдэнэ бэзэт. Тиимэһээ нүхэр Ерофеевэй манай найдабариие саашадаашье харюулхань дамжаггүй.

П. И. Ерофеевые Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ.

* * *

Хандагайн леспромхозой модошод һунгуулиин Доодо Илькиин 20-дохи округһоо профсоюзай хүдэлмэришэдэй комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр **Петр Епифанович Деркачёвые** аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ.

С. Тюлюкин.

ТОРИ

«Заветы Ильича» колхозой һаалишан Олзо Ринчиновна Цыренова һү һаалгаар аймаг соогоо түрүү һуури хэдэн жэлэй туршада эзэлнэ. 1956 ондо Олзо Ринчиновна аймагай хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадаһан байна. Гадна, нүхэр Цыренова залуу дүй дүршэл багатай һаалишадта ходо туһалдаг.

Колхозой гэшүүдэй суглаан дээрэ колхозой шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Банзаракцаев һунгуулиин Оёорой 28-дахи округһоо аймагай суута һаалишан **Олзо Ринчиновна Цыреновае** аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ.

Колхозой гэшүүн нүхэр А. Цыбикжапов, түрүүлэгшэ нүхэр Модоров, эрхим луговод Саликов О. Р. Цыреновагай кандидатурые дэмжэбэд.

Колхознигууд һаалишан О. Р. Цыреновае аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлээ.

В. Богданов.

Агитпунктнуудые даагшанарай зүблөөн

Нютагай Соведүүдэй һунгуулида бэлэдхэл Баргажанай аймагта үдэр бүри үргэдэжэ байна. Һунгуулиин участогуудаар агитпунктнууд нээгдэбэ. КПСС-эй айком агитпунктнуудые даагшанарай зүблөөн һаяхан үнгэргэбэ. Зүблөөндэ хабаадагшадта «Советскэ демократиин һалбаран мандалга» гэһэн лекциие аймагай арадай судья Шагдуров уншаа. КПСС-эй айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Бодров агитпунктнуудай хүдэлмэриие хайшан гэжэ эмхидхэхэ тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ.

Һүүлдэнь агитпунктнуудые даагшанар аймагай центртэхи Культурын байшанда нээгдэһэн агитпунктда ошожо хүдэлмэритэйнь танилсаа.

Улан-Удэ городой 8-дахи агитпунктын агитаторнууд ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байна. Агитпунктда элидхэл, лекци уншагдана, кино харуулагдадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: агитатор Г. Ш. Романова (баруун гарһаа) номой хэблэлэй хүдэлмэришэн Т. Ц. Раднаевагай бүлэнэртэй хөөрэлдөө хэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

„Коммунизм" колхозой һонин

ҺОНИРХОЛТОЙ ЛЕКЦИ

Һаяхан артелиин клуб соо уласхоорондын байдал тухай һонирхолтой лекци уншагдаба. Лекциие партиин Обкомой пропагандын ба агитациин таһагые даагшын орлогшо нүхэр Гершман уншаба. Колхознигууд, Сүхын МТС-эй механизаторнууд ба нютагай интеллигенци тэрэ лекциие ехээр һонирхон шагнаба.

АГИТПУНКТДА

Һунгуулиин Сэлэн-Енхорой участогай агитпунктда үдэшэлэн хүн зон хододоо олон байдаг. Агитпунктань һайнаар гоёогдон заһабарилагданхай, СССР-эй арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ тухай диаграммануул, бурят-монгол хэлэн дээрэ һунгалта тухай Дүрим, газетэнүүд, журналнууд бии.

Үдэшэлэн эндэ дежурладаг агитаторнууд һунгагшадтай хөөрэлдөө үнгэргэдэг. Һаяшаг агитатор Аюров советскэ һунгуулиин системэ тухай һонирхолтой хөөрэлдөө хэбэ.

ҮБЭЛЭЙ ХУРЬГАДЫЕ ТҮЛЖҮҮЛНЭ

Артелиин хониной отарануудаар эртын хурьгад олоор абтажа эхилээ. Улаан Сэсэг гэжэ нютагтахи эхэ хониной отара дээрэ мүнөө түрүүшын зуугаад хурьгад түлжүүлэгдэжэ байна. Ново-Селенгын сельсоведэй депутат, артелиин алдарта хурьгашан Цырендыжит Сондуева кошарно-базова аргые зүбөөр хэрэглэн, хурьгадые хоролтогүйгөөр, тобир тарганаар түлжүүлнэ.

ҺААЛИША ХУБҮҮНЭЙ АМЖАЛТА

Һаалишан болохо гэһэн залуу хүбүүдэй үүсхэлые дэмжэжэ, 18 наһатай Саша Хандажапов колхозойнгоо правленидэ һаалишан бологыт гэһэн гуйлтатайгаар хандаба.

Сашын гуйлтые һайшаажа, колхозой правлени тэрэниие комплексно 2-дохи бригадын Дээдэ-Енхорой гүүртэдэ эльгээгээд, 8 һаамхай үнеэдые даалгажа үгэбэ.

Түрүүшынгээ үдэрнүүдһээ эхилээд Саша һайнаар ажаллажа оробо. Тэрэ мүнөө өөртөө даагдаһан 8 һаамхай үнеэдһээ сүүдхэ соо 45—50 литр һү һаана.

ПОЛИ ДЭЭРЭ НАГ ШЭБХЭ ГАРГАНА

Һаяхан тус колхозой правлени полинууд дээрэ наг шэбхэ гаргалгын воскресник эмхидхэбэ. 3 автомашина, хорёод морин тэрэгэ, 50 гаран колхозиигууд тэрэ үдэр воскреснигтэ хабаадалсаа.

Нэгэ үдэрэй турша соо кукуруза тариглаха талмай дээрэ 200 гаран ашаа наг шэбхэ гаргагдаба. **Ш. Содномов.**

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийна организациин оролдолгын үрэ дүн

Хоёр—гурбан жэлэй урда тээ Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз Байкало-Кударын аймагта һү һаалгаар гээгдэжэ ябаһан юм. 1954 ондо үнеэн бүриһөө арайхан гэжэ 400-гаад литр һүн һаагдаһан байгаа һэн. Тиихэдэ хажуудань зэргэлжэ байһан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид һү һаалгаар һайн амжалтануудые туйлажа, аймаг соогоо түрүү зэргэдэ ябаһан байгаа. Тиин энэ түрүү колхозой малшад 1955 ондо Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой малшадые социалистическэ мүрысөөндэ урьһан байха юм.

Тэрэ сагһаа хойшо Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой мал ажалда ехэхэн хубилалта боложо эхилээ. Фермын бүхы хүдэлмэрилэгшэд хүршэнэрһөө гээгдэхэгүйн тула ехэхэн оролдолго хэшээл гаргажа эхилһэн байна. Колхозой партийна организаци энэ оролдолгыень үргэнөөр дэмжэжэ, малшадай дунда эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри зүбөөр табижа шадаа. Фермые даагшадаар коммунистнууд, урдань ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд Каменданов, Илыгеев гэгшэд томилогдоо һэн. Партийна организациин дурадхалаар комсомольско организацишье түрүү комсомолецууд болон залуушуулые фермэдэ эльгээһэн байгаа. Тэдэнэй тоодо мүнөө мэдээжэ болоһон залуу һаалишад Анна, Ольга Хурьгановатан, Елизавета, Прасковья Кукшиноватан, Татьяна Нагаева ба Светлана Максохоева оролсоно.

Правлени ба парторганизациин зүгһөө һаалишан бүхэндэ һара бүриин даалгабари үгтэжэ, тэрэнэй дүүргэлтын хойноһоо хиналта табигдаһан байна. Фермэ дээрэ показателиин доска бии болгогдожо, һаалишадай хүдэлмэриин үдэр бүриин дүнгүүд тэндэ бэшэгдэдэг болонхой. Арбан хоногой дүнгүүдээр эндэ үйлэдбэриин зүблөөн үнгэргэгдэжэ, түрүү һаалишадта дамжуулгын Улаан вымпел (тугхан) барюулагдана.

Колхозой партийна организаци түрүүшүүлэй дүй дүршэлтэй һаалишадые танилсуулха хэрэгтэ ехэхэн анхаралаа хандуулдаг байна. Энээн тушаа колхозой зоотехник С. Г. Вампилова горьтойхон оролдолго гаргаа. Нүхэр Вампилова залуу һаалишадта һайнаар туһалдаг, мал зүбөөр харууһалха, эдеэлүүлхэ тухай хэлэжэ, заажа үгэдэг, хүдөө ажахын эрдэм ухаанай туйлалтануудтай тэдэниие танилсуулдаг.

Колхозой партийна организациин гаргаһан оролдолго һайн үрэ дүнгүүдые үгэжэ эхилээ һэн. Һү һаалга үдэр һараар нэмэжэ, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой һаалишад ажахын үнгэрһэн жэлэй юһэн һарын дүнгүүдээр үнеэн бүриһөө 640 литр һү һаажа, аймаг соогоо хоёрдохи һууридa гараһан байна. Тиигэбэшье һаань, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз түрүүлһээр байгаа.

Энэ үедэ малда үбһэ тэжээл бэлдэлгэ эхилээ һэн. Үнеэн бүридэ 5—6 тонно силос, үбэлэй үедэ хүсэд хүрэхэ бүдүүн тэжээл бэлдэхэ зорилго малшад, колхознигуудайн[...] үмэнэ колхозой партийна орга[...]заци табиһан байха юм. Энэ зор[...]го дүүргэхэ гээшэ тиимэ бараг [...]рэг бэшэ байгаа. Сэлэнгэ мүр[...] үерлэжэ эрьеһээ гараад, саб[...]лангынь абашоо һэн. Мүн кукур[...]зыншье ургаса муу байгаа.

Иимэ бэрхэшээлэй ушараад б[...]хада колхозой партийна органи[...]ци тэжээл бэлдэхые коммуни[...]нууд, комсомолецуудые эльгээ[...] байна. Мүн Корсаковска дун[...] һургуулиин 70 гаран һурагшад к[...]хоздо туһалхаяа ерэһэн байг[...] Хэды бэрхэтэй байбашье, колхозн[...]гууд үбдэгсөө уһа ойможо, үб[...] сабшажа, тэрэнээ үндэр газар[...]шэрэн гаргажа байжа яһала е[...] тэжээл бэлдэжэ абаба.

Ажахын үнгэрһэн жэлэй дүнгү[...] дээр энэ колхоздо үнеэн бүриһ[...] 1128 литр һүн һаагдажа абта[...] Энэнь түрүүшын амжалта болон[...] Тиихэдэ түрүү һаалишад Ольг[...] Борбоева, Ольга Куриганова, ко[...]мунистка Мария Хабусова гэгш[...] 1300—1600 литр һү һааба.

1956—57 оной ажахын шэнэ ж[...]лые колхоз һайн бэлэдхэлтэйгэ[...] угтаа. 300 үнеэдэй байха шэнэ ба[...]ра ашаглалгада оруулагдаа, н[...]дондонойхиһоо нилээд ехэ бүдү[...]шэмэтэ, концентрированнэ тэж[...] бэлдэгдээ. Иигэжэ, һү һаалга[...] бүри ехээр дээшэлүүлхэ арга б[...]ломжо байгуулагдаба.

Эдэ арга боломжонуудаа бодо[...] дээрэнь бэелүүлхын тула колхоз[...] правлени ба парторганизаци (түрү[...]лэгшэнь И. И. Болдогоев, секрет[...]ринь Ц. Х. Баженов) ехэхэн орол[...]долго гаргана. Правлениин гэшүү[...]тэй ба коммунистнуудтай зүбшэж[...] һаалишад, малшадта нэмэлтэ тү[...]бэри үгэхэ шэнэ гурим тогтоогдо[...] Урдань хүүшан гуримай ёһоор н[...]мэлтэ түлбэри жэлэй һүүлдэ үгт[...]дэг байбал, мүнөө һара бүри үгт[...]дэг болоо. Мүн нэмэлтэ түлбэриин хэмжээншье дээшэлээ.

Малшадай дунда политическэ х[...]дэлмэри ябуулхын тула эрдэмт[...] бэрхэ агитаторнууд томило[...]доо, харуулан ойлгуулха агиташ[...]шэнэлэгдээ, «Дайшалхы хуудаһан[...]» саг сагтаа гаргагдадаг болонхо[...] Һаалишад тус тустаа дээшэлүүлэ[...]дэһэн уялгануудые абаба. Һү ехэ[...] һаадаг болохо тухай асууда[...] партийна суглаан дээрэ, правл[...]ениин заседани дээрэ хэлсэгдэнэ.

Мүнөө ажахын шэнэ жэлэй т[...]рүүшын һаранuудай дүнгүүд гар[...]гагдажа, Ворошиловай нэрэмжэ[...] колхоз һү һаалгаар аймаг соог[...] түрүүлжэ, КПСС-эй айкомой, ай[...]соведэй гүйсэдкомой дамжуулгы[...] Улаан туг абаа. Нёдондоной эн[...] үесынхиһөө 2 дахин шахуу ехэ һү[...] үнеэн бүриһөө һаагдаа.

Туйлаһан амжалтаараа һанааг[...] амарангүй, ажахын жэлэй турша[...] үнеэн бүриһөө 1600 литр һү һаах[...] гэһэн уялгаяа дүүргэхын түлөө Во[...]рошиловай нэрэмжэтэ колхозойхи[...] үсэд шангаар тэмсэжэ байна. Эн[...] тэмсэлдэ колхознигуудай хүсэ ша[...]далые партийна организаци эл[...]сүүлнэ.

Н. Еранский,

ТYРYY СЕЛЬСКЭ СОВЕТ

Ажалшадай депутадуудай Хонхолойн сельскэ Совет 1952 он болотор муугаар хүдэлдэг байжа, мүнгэ татабаряаршье гүрэнэй даалгабари дүүргэдэггүй һэн. Соведэй саг үргэлжын комиссинууд мүн лэ ямаршье хүдэлмэри хэдэггүй байгаа. Депутадууд һунгагшад хоёрой хоорондохи холбоо барисаан угаа һула байгша бэлэй. Эмхи зургаануудай, колхозуудай хүдэлмэридэ сельскэ Совет, тэрэнэй гүйсэдком хабаадалсадаггүй шахуу байһан юм.

1952 ондо Хонхолойн сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшээр Нефед Савельевич Митрофанов һунгагдаа һэн. Шэнэ түрүүлэгшэ нэн түрүүн колхозой, МТС-эй эрхим хүнүүдһээ, интеллигенциин түлөөлэгшэдһөө эдэбхитэдые шэлэжэ олоо һэн.

Депутадуудһаа саг үргэлжын комиссинууд (хүдөө ажахын, бюджетнэ, культурно-гэгээрэлэй, культурно-ажаһуудалай) эмхидхэгдээ. Саг үргэлжын комиссинууд квартал бүхэндэ түсэб табижа, тэрэнэйнгээ ёһоор ажаллажа эхилһэн байна. Мүн сельскэ Соведэй гүйсэдкомшье хүдэлмэреэ һара бүри түсэбэй ёһоор ябуулдаг болоо һэн.

Саг үргэлжын комиссинуудай дурадхалаар оруулагдаһан али нэгэ асуудал гүйсэдкомой заседани гү, али сельсоведэй сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг болобо.

Малай үбэлжэлгэ, мал ажалай ашаг шэмэ дээшэлүүлгэ, газар тарялаланда ба мал ажалда түрүү арга дүршэлые нэбтэрүүлгэ тухай, мүн колхозно үйлэдбэриин бусад шухала асуудалнууд сельскэ Соведэй сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Үнгэрэгшэ намар «Искра» колхоз хони искусственнаар үрэжүүлхэ хүдэлмэриие удааруулжа байһан юм. Энэ асуудал сельсоведэй ээлжээтэ сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдээд, энэ дутагдалые усадхаха гэжэ хүдөө ажахын комиссиин гэшүүдтэ даалгагдаһан байна. Энэ хэрэгтэ депутадуудай болон колхознигуудай эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан дээрэһээ тэрэ дутагдал дары усадхагдаһан байна.

Соведэй гүйсэдком ээлжээтэ сессидээ, гүйсэдкомойгоо заседанида эртээнһээ бэлэдхэдэг, зүбшэгдэхэ асуудалнуудые бэлэдхэлгэдэ депутадуудые болон эдэбхитэдые олоорнь хабаадуулдаг юм. Сельсоведэй депутадууд бултадаа шахуу ажалай түрүүшүүл юм. Жэшээлхэдэ, «Искра» колхоздо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 815 литр һүнэй һаагдаад байхада депутат-һаалишан нүхэр Янькова ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1262 литр һү һааһан байна. Хонхолойн МТС-эй түмэршэ дархан, депутат нүхэр Кондырев даалгабаряа хододоо 120—130 процент хүрэтэр дүүргэдэг юм. Тракторна бригадын бригадир нүхэр Стулев, хонииной фермые даагша нүхэр Стулев ба бусад депутадууд жэлэйнгээ даалгабариие нилээд үлүүлэн дүүргээ.

Депутадуудынь һунгагшадтайгаа нягта холбоотой байдаг. Сельскэ Соведэй абаһан шиидхэбэринүүд тухай депутадууд һунгагшадтаа хөөрэжэ, ойлгуулжа үгөөд, тэдэнээ амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө улад зоноо элсүүлэн эмхидхэдэг.

Сельсоведэй депутадууд бултадаа һунгагшадайнгаа үмэнэ тоосоһон, зариманиинь хоёр дахин тоосоһон байна.

Һунгагшадай хэһэн захяа дурадхалнууд болон һанамжанууд согсологдожо, тэдэниие бэелүүлхэ тушаа шухала хэмжээн абтадаг. Хонхолойн сельсоведэй «Искра» колхоз 1956 ондо ажал хүдэлмэридөө бараг һайн амжалта туйлаа. Малайнгаа тоо толгойе олошоруулха түсэбөө тус колхоз бухыдэнь дүүргээ. Үнеэ[...] бүриһөө нёдондонойхиһоо 266 лит[...] ехэ һү һаагаа, хонин бүриһөө 2,[...] килограмм нооһо хайшалха түсэб[...]тэй аад, 3,2 килограмм хайшалаа. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 8,5 центнер ороохото таряа хуряаһан байна.

Үнгэрэгшэ жэлэй туршада сельскэ Соведэй бюджет гаргашын талаар 100 процент, орошоороо 14[...] процент дүүргэгдээ.

Һунгагшадай захяа дүүргэн, 195[...] ондо сельсовет доторой татабариин мүнгөөр 3 худаг һэльбэн заһуулаа, нэгэ худаг шэнээр малтуулаа, түй[...]мэр сарадаг газар—депо заһагдаа. Советскэ засагай түлөө тэмсэгшэдтэ табигдаһан дурасхаал—памятнигууд шэнээр хүреэлэгдээ. Мүн тосхоной дунда радио табигдаа, [...] мянган кубометр уһатай сөөрэм малтагдаа. Энэ сөөрэмэй уһаар айлнуудай огород уһалагдана. Үбэлэй үедэ энэ сөөрэм дээрэ үхибүүд конькигаар халтиржа наададаг.

Сельсоведэй гүйсэдком, депутадууд болон эдэбхитэд арад зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулжа, хүдөө ажахын харюусалгатай хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ арад зоной оролдолго хүсэл эл[...] сүүлжэ байдаг. Жэшээлхэдэ, урзанда хүдэлмэришэд ба албахаагшад колхоздо 700 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ үгөө, 35 гектарай хартаабха малтаа. Таряа хуряалгада ба сэбэрлэлгэдэнь тэдэнэр колхоздо нилээд туһалаа.

Республикын сельскэ Соведүүдэй хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Хонхолойн сельсовет 1956 оной хоёрдохи ба гурбадахи кварталда түрүү һуури эзэлжэ, Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй дамжуулгын Улаан тугта, мүнгэн шанда хүртэһэн байна.

М. Фалилеев.

Хурьгадые һайнаар түлжүүлхэ гээшэ хонишодой нангин уялга

1957 он хүдөө ажахые шэнээр, бүри ехэ хүсэтэйгөөр дэбжээхэ жэл болог лэ! Зургаадахи табанжэлдэ хүдөө ажахые хүсэтэ ехээр дэбжээхэ гэһэн Парти, Правительствын программые болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ хүдөөгэй ажалшадай оролдолго хэшээл зорюулхые Эхэ оронойнмай интересүүд эрижэ байна.

(КПСС-эй ЦК-гэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Хандалгаһаа).

☆ ☆ ☆

Хонидһоо ашаг шэмэ абалга ехэ болоно

Погранична МТС-эй харьяата колхозуудай хонишод хонин ажалые хүгжөөхын талаар ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ зарим тэды амжалта туйлажа, 1957 ондо республика соогоо түрүү һуури эзэлхын тула бүхы оролдолгоёо гаргажа байна.

Хонидой тоо толгойе олошоруулха түсэб 102 процент дүүргэгдэһэн, 100 эхэ хонидһоо 77,4 хурьган абтаһан, урзандахида орходоо 35,1 процентээр ехэ нооһон хайшалагдажа, гүрэндэ нооһо тушааха түсэб 111 процент дүүргэгдэһэн байна.

Хонин ажалай ашаг шэмые ехэ болгохо, хони үсхэбэрилхэ хэрэгтэ үнэн сэхээр оролдожо хандадаг хонишод жэл бүри олошорно. Жэшээлхэдэ, Ульяновай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон А. Афанасьев 100 эхэ хонинһоо 96,4 хурьга, мүн энэ колхозой хонишон С. Зарубина хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлжэ, 586 эхэ хонинһоо 653 хурьга абаа. Маленковой нэрэмжэтэ колхозой хонишон Бутыд Гармаева 100 эхэ хонинһоо дундаар 100,5 хурьга абаһан байха юм. Иимэ һайн дүнгүүдые туйлаһан бусадшье хонишод олон бии. Түл абалгын үедэ 130—150 хурьгадые абаһан Маленковой нэрэмжэтэ колхозой, бусадшье колхозуудай сакманщигуудай эршэтэ ажалые тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Гэхэтэй хамта, хочи үсхэбэрилгэдэ һаалта ушаруулһан баримтанууд нёдондо жэлдэ бии байгаа. МТС-эй харьяата колхозуудай эхэ хонидойнь 13,8 процент һубайрһан, абтаһан хурьгадай 10 процентнь гарзалһан байна.

Хурьгадай олоороо гарзалдагай ушар шалтагааниие хаража үзэе. Маленковой нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Бато-Мунко Токтохоев хонидые искусственна аргаар үрэжүүлгые тоодоггүй дээрэһээ хонидоо оройтуулжа, ноябрь һарада хусада табиһан, хурьгадые эхэдэнь хоёр дахин үдэртөө табижа, түлигдэдэг дулаан байрада байлгадаг байгаа. Иигэжэ харууһалхадаа хурьгадайнгаа 25,7 процентыень үхүүлһэн, 100 эхэ хонидһоо 55,8 хурьга абаһан юм.

Нүхэр Токтохоев урдынгаа алдуунуудые хараадаа абажа, энэ жэлдэ хонидые үрэжүүлгэдэ һайнаар бэлэдхээ. Хонидой хурьгалха үедэ манай МТС тусхай электростанци, «Урожай» радиостанци нүхэр Токтохоевой отарада тодхоо. Мүн хони уһалхын тула насос табигдаа. Иигээд байхадаа нүхэр Токтохоев эхэ хонин бүриһөө хурьга абаха дүүрэн арга боломжотой.

Нёдондо жэлдэ Калининай нэрэмжэтэ колхоздо хурьгадай олоор абтажа захалхадань, хонидой типовой байра ашаглалгада үгтэһэн байна. Ахалагша хонишон Семен Арьяевай отарын хонид энэ байрада январиин 7-до ороо һэн. Тиимэһээ газарай хүрэнхэй, хонидой дорохи хохирой нимгэн байһанһаа хурьгад хүйтэ абажа, гарзалжа эхилээ һэн. Байтараа байра соо шиигтэй, агаарынь муухай боложо, хурьгад мүн лэ үбдэжэ, үхэжэ байгаа. Агаар сэбэрлэдэг хоолойнуудые байрада хэһэнэй, мүн бусад хүдэлмэри ябуулһанай һүүлээр хурьгад гарзалхаяа болёо һэн.

КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалгада харюу болгон, хонидой тоо толгойе олошоруулхын, ашаг шэмыень ехэ болгохын тула бүхы хүсэ шадалаа манай хонишод элсүүлжэ байна.

С. Артамонов, Погранична МТС-эй главна зоотехник.

Хонин ажалаа гээгдэлһээ гаргаха

Хонидойнгоо тоо толгойе олошоруулха, нооһонойнь шанарые һайжаруулха хэрэгтэ Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа һулаар хандуулна.

Ажахын үнгэрһэн жэлдэ хони үсхэбэрилгын түсэб 80,7 процент дүүргэгдэһэн, абтаһан хурьгадай 33,7 процентнь гарзалһан, эхэ хонидойнь 37 процент һубайрһан байха юм. Бүхы хонидой 55 процентнь эхэ хонид байхын орондо 42,6 процентнь тоологдоно. 100 эхэ хонинһоо 63 хурьган абтаа. Нооһо хайшалалгын түсэб 18,4 процентээр дүүргэгдээгүй.

Хонин ажалай иигэжэ гээгдэлдэ ороһон ушар мүнөө жэлэй үбэлжэлгэ түл абалгада бэлэдхэл—эдэ бүгэдэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй һанаа зобооногүй. Ажахын шэнэ жэлэй хоёр һарада 24 хонин гарзалаа. Энэнь нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 8 дахин олон болоно.

Хонишодой ажалые колхозой правлениин, партийна организациин муугаар эмхидхэдэг, туһаламжа һулаар үзүүлдэг дээрэһээ үбэлжэлгэ тон хангалтагүйгөөр ябана. Жэшээ болгон, Тохой гэжэ газарта байдаг ахалагша хонишон С. Покацкиин даадаг эхэ хонидой отарые абажа үзэе. Эндэ январь, февраль һарануудта хурьгалха 480 хонид бии юм. Эдээниие эдеэлүүлгэ тон муугаар эмхидхэгдэнхэй. Сүүдхэдээ хонид хахад килограмм үбһэнһөө ондоо юушье эдинэгүй. Кормушканууд үгы дээрэһээ үбһэниинь хонидой хүл доро хаягдан үгтэжэ, түйбэгдэнэ. Зузаан саһатай газарта бүхэли үдэртөө шахуу хонид бэлшээгдэнэ. Хонидто нарһанай шэлбүүһэ эдюулхэдэ болохо байгаа, теэд тэрэнь хаа яа асарагдана. Дабһан, мел гэхэ мэтын минеральна тэжээл үгтэнэгүй. Нуурһаа үдэртөө нэгэл дахин хонид уһална. Ноябрь, декабрь һарануудта 60 центнер солоомо хонидто үгтэхэ ёһотой байгаа. Гэбэшье, солоомо шэрэлгэ эмхидхэгдээгүй. Хонишод өөһэдөө нэгэ морёор үбһөө зөөнэ.

Хонидой хуушан байра заһагдажа, дулаалагдаагүй. Түл абаха тусхай дулаан байра үгы. Эндэ хонидой түрэхэ 27 клеткэ таһагууд бии. Теэд энэнь тон үсөөн. Юуб гэхэдэ, түл абтажа захалхада сүүдхэдээ 50—70 хонин хурьгалха байна бшуу.

Хонишодой һуудал байдалай эрилтэнүүд хангагданагүй. Дулаалагдаагүй, хүйтэн гэртэ хонишодой хоёр бүлэ байна. Тэдэнэр дулаан хубсаһаар хангагданагүй. Лампаһаа ондоо фонарь, электрын гэрэл гэхэ мэтэ үгы. Газетэ таһалдуулагдажа асарагдана.

Бальжинима Дамбаев, Дымбрыл Бадмажапова гэгшэдэй даадаг отаранууд мүн лэ иимэрхүү байдалтай.

Хонишодто һара бүриин мүнгэн аванс, ажалай нэмэлтэ түлбэри саг сагтаа үгтэнэгүй, һара бүри олоһон ажалта үдэрынь гаргагданагүй.

Хонишодой дунда социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэнхэй. Агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулагданагүй шахуу.

Колхозой зоотехник А. Ерохина хонин ажалда анхаралаа багаар хандуулна, зоотехническэ эрдэм ухаанай туйлалтануудтай, түрүүшүүлэй дүй дүршэлтэй хонишодые танилсуулнагүй. Мүн Сэлэнгын МТС-эй мэргэжэлтэд Брянский, Буркин гэгшэд хонин ажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандана.

Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Минаев, парторганизациин секретарь нүхэр Афанасьев отаранууд дээгүүр үсөөн ябадаг, хонишодой ажалаар һонирходоггүй юм. Хонин ажалые эрхилэгшэ Ф. Сычев бии байгаа дутагдалнуудтаяа эбсэшоод, тэрэнээ усадхахын тула юушье хэнэгүй.

В. Иванов.

Хүндэтэйшье, олзотойшье ажал

Ажалдаа үнэн сэхээр, оролдосотойгоор хандалга хадаа алдар солын хэрэг мүн. Тэрээнһээ гадна колхозой ажал дээрэ шударгыгаар ажаллаһан хүнүүд таряа, мүнгэ болон бусад продуктнуудые ехээр абана. Тиигэжэ тэдэнэр культурнаар, баян дэлгэрээр ажаһуунад.

Ториин аймагай «Заветы Ильича» колхозой гэшүүн Иван Шулуевич Дагбаевай бүлэ бултадаа колхозой ажал дээрэ хүдэлнэ. Нүхэр Дагбаев өөрөө колхозой складта хүдэлнэ. Тэрэнэй һамган Цырендулма, басаган Мария хоёрынь колхозойнгоо үүлтэртэ хонидой отара дээрэ ажалладаг юм. Энэ бүлэ 1956 ондо 2510 ажалта үдэр олоһон байна. Үрэ дүн ехэтэйгээр ажаллаһан нүхэр Дагбаевай бүлэ 8000 гаран түхэриг мүнгэ, 45 центнерһээ үлүүтэй таряа абаха болонхой. Гадна, ажалай нэмэлтэ түлбэри — хони хурьга, нооһо абахаһаа гадна, мүнгэн шанда хүртэдэг байха юм.

Үндэр сэнтэ ажалта үдэр олоор абадаг нүхэр Дагбаевтан гэрээ шэнэ гоё мебельнүүдээр шэмэглэнэ. Тэрэнэй гэртэ оёдолой хоёр шэнэ машина, хоёр комод, буфет, «Родина» гэжэ радиоприёмник, стол дээрэ табигдадаг часы, шэнэ орон гэхэ мэтэ табяатай. Мүн Советскэ Армиин албанда ябаһан хүбүүндээ мотоцикл абажа үгэхэ мүнгэ нөөсэлгын кассада хаагаа һэмди гэхэ юм. Дагбаевтан шэнэ гэр бариха модо бэлдэнхэй.

— Ябаһан хүлһөөрөө юумэ абана гээшэбди. Һүүлэй үедэ колхознай һара бүхэндэ аванс үгэнэ. Костюм, пальто гэхэ мэтын хубсаһа хунар ходо абажа байдагбди,— гэжэ, «Заветы Ильича» колхозой ахалагша хонишон Цырендулма Николаевна Дагбаева хөөрэнэ.

Н. Цыбенов.

Түл абалга эхилбэ

Закаменай аймагай Утаата-Далахайн сомоной «Байкал» гэжэ колхозой хонишод үбэлэй хурьгадые түлэг дундаа абажа байна. Зуун Хабаразандахи Ц. Жигжитовэй отарынхид 200 гаран хурьга абаад, нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна. Тус отарын хонишод энэ жэлдэ түрүүшынхеэ хурьгадые түлигдэдэггүй байрада байлгажа харууһална. Д. Дансаруновагай отарада 300 гаран хурьгад абтанхай. Иигэжэ колхозой хонишод хонидойнгоо тоо толгойе, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын тулада оролдожо байна.

Б. Шоёнов.

БАРОМЕТР ШУУРГА ХАРУУЛНА

(Шэнэ зүжэг)

Бурят-Монгол драмын театрын коллектив Агуусхэ Октябрьска социалистическэ революциин 40 жэлэй ойдо зорюулан «Барометр шуурга харуулна» гэһэн драматург Д. Батожабайн пьесые зүжэг болгон найруулжа табиба.

Зүжэг соо ородой түрүүшын революцида хабаадагшадай, хуушанай большевик И. В. Бабушкинай баатарлиг тэмсэл харуулагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүжэгэй нэгэ үе. А. Мантаевай фото.

Бато БАЗАРОН

Хориин хоймор талада

(Хориин һургуулиин 150 жэлэй ойдо зорюулнаб)

Үдэ, Худанай
Үргэн талын хүбөөдэ,
Нара тодоһон
Нарһан тужын хаяада
Анаа — Зэргэлэйн
Адаг тушаа һуудалтай
Хориин центр —
Хуушан тосхон байдаг юм.

Тэндэ минии
Тэнжэһэн үлгы бии юм һэн...
Угаа һонор
Урин сэдьхэлээр һанадаг хүм.

***

Нарин зүлгэ,
Намаа сэсэг хэдэрһэн
Тэнюун дуулим
Тэгшэ талань сарюун һэн.
Номоо баряад,
Ногоон дээрэнь һуудаг һэм,
Санын улаар
Саһа хахалан ябадаг һэм.

Гүлмэр багадаа
Гүйһэн харгым бии юм һэн.
Угаа һонор
Урин сэдьхэлээр һанадаг хүм.

***

Үүлэ зурама
Үндэр уула хүреэтэй
Үдын Сагаанай
Үндэгэн орой тобойжо,
Нуга, тохой
Нютагай шэмэг болодог лэ,
Элдэб баялиг
Эльгэн дээрээ нюудаг лэ.

Тэндэ минии
Түлиһэн түүдэг бии юм һэн,
Угаа һонор
Урин сэдьхэлээр һанадаг хүм.

***

«Булганай хара,
Бугын тарган» тэндэ гээд,
Урданай үбгэд
Урман соогоо хөөрэдэг юм.
Таряалан далай
Талаяа дүүрэн хушаба гээд,
Баян нютагай
Бардам зугаа дэлгэдэг юм.

Тэндэ минии
Тэмдэг сараа бии юм һэн.
Угаа һонор
Урин сэдьхэлээр һанадаг хүм.

***

Холоһоо түүхэтэй
Хориин һаруул һургуулида
Хонхын дуугаар
Хурдан ородог байгаа һэм.
Түрэлхи хэлэ,
Түүхын дээжэ үзөөшэд —
Олон нүхэдтэй
Орьёл өөдэ дүүлеэ һэм.

Тэндэ минии
Түрүүшын шүлэг бии юм һэн.
Угаа һонор
Урин сэдьхэлээр һанадаг хүм.

Орондоо туһатай
Олоной харгы заажа үгэһэн
Эрдэмэй гуламта
Эндэһээ нэгэ эхитэй гээ.
Арюун хэрэгэй
Анханай заршам бэхижүүлэн,
Хориин алдар
Хододоо мүнхэ болтогой!

Буурал сагаан
Багшын захяа бии юм һэн.
Угаа һонор
Урин сэдьхэлээр һанадаг хүм.

Алтан дэлхэйһээ, адуу малһаа ашаг олзо ехээр абаха

Кударын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой тоосоото-һунгалтын суглаан 1957 оной январиин 17-до боложо, эмхитэйгээр үнгэрөө. Колхознигууд түрүүлэгшынгээ болон правлениингээ хүдэлмэриие ехээр шүүмжэлжэ, ажахын шэнэ жэлдэ юу хэхэбибди гэжэ тодорхойгоор хэлеэ.

Аймагай центр Кудара-Сомониие тойроод Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой таряалан, сабшалан болон бэлшээриин газар нэмжынэ. Эндэ дүрбэн жэлэй урда тээ гурбан жэжэхэн артельнүүд нэгэдэжэ, нэгэ томо колхоз тогтоһон юм.

Теэд артелиин түрүүлэгшэнэрэй, мүн правлениин гэшүүдэй һулаар хүдэлһэн дээрэһээ, зарим колхознигуудай ажалдаа эзэн ёһоор хандаагүйһөө боложо, ниитын ажахы энэ үедэ бирятайгаар хүгжөөгүй, зарим һалбаринуудынь доошоо ороһон байна. Урзанда жэл артелиин гэшүүд дээдэ эрдэмтэй зоотехник нүхэр Тугариновые түрүүлэгшээр һунгаһан байгаа. Тиин энэ түрүүлэгшэншье колхознигуудай этигэл найдабариие хүсэд харюулжа шадаагүй, артелиин ажахыда бии байһан угаа ехэ арга боломжонуудые зүбөөр хэрэглэжэ, олзо доходоо үргэхын, ажалта үдэрэй түлбэриие ехэдхэхын хойноһоо һайса оролдолго гаргаагүй байшоо.

Артелиин ажахын гол һалбари болохо малажалһаа ашаг шэмэ бага абтаа. Мүн ороoһо тариан тон бага абтаһан байна.

Эдэ бүгэдын эсэстэ, үнгэрһэн жэлэй дүнгөөр колхознигуудай ажалта үдэртэ оройдоо 1 килограмм ороoһон, 1 түхэриг 50 мүнгэн, бага зэргэ үбһэн, солоомо хүртэһэн байха юм.

НИИТЫН ЗӨӨРИИЕ АЛМАХА, АРЬБАДХАХА ХЭРЭГТЭЙ

«Энэ юун дээрэһээ болооб? Яахадаа манай колхоз хүршэ колхозуудтаа орходоо олзо доход багатайб, ниитынгээ ажахые бирагүйгөөр хүгжөөжэ байнаб?» гэһэн асуудал һаяхан тэндэ үнгэрһэн тоосоото-һунгалтын суглаан дээрэ шангаар табигдаа.

— Артелимнай жэл дотор абаһан продукциин единицэ бүридэ хэды ажалта үдэр гаргашалагдааб, продукциин өөрынь үнэ сэнгые химдаруулхын түлөө али бригадада юун хэгдээб,—гэһэн асуудал тоосоото элидхэл хэһэн түрүүлэгшэ нүхэр Тугариновта, шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ Степановта, мүн Хамнигадайн МТС-эй хүдэлмэри тухай тоосоо хэһэн директор нүхэр Пикаревский гэгшэдтэ табяад, тэрээндээ тодорхой харюу абаагүйдөө урмаа хухарһан янзатайгаар һууһан үбгэжөөл Николай Николаевич Москвитин уданшьегүй трибунада гараба.

— Ниитымнай ажахы яахадаа олзо доход багатай байнаб гэхэдэ, нэн түрүүн колхозой правлени артелиин зөөри үригшэдтэ, ажал хүдэлмэридөө хайша хэрэгээр, эзэн бэшээр хандадаг хүнүүдтэ шанга эрилтэ табинагүй, нютагайнгаа арга боломжонуудые зүбөөр хэрэглэхын түлөө колхознигуудһаа зүбшөөл һурадаггүй, — гэжэ хэлээд, нюдэнэйнгөө шэлые нэгэ бага заһан татаад, үгэеэ үргэлжэлүүлнэ.

Гурбадахи комплексно бригадада таригдаһан зелёнкын миил адуу малда гэшхэгдэжэ хосорһон, үбһэ хуряалгын ехэ шанар муутайгаар үнгэргэгдэһэн тухай шүүмжэлэл хээд, тэдэ хүнүүдтэ правлениин зүгһөө ямаршье хэмжээ абтаагүй гэбэ. Мүн правлениин зүгһөө эрилтэ багаар табигдадаг дээрэһээ жэл бүри малай байрануудай сонхонуудта шэл һуулгажа, үлүү гаргаша гаргаха баатай болонобди. Автоуһалуури тодхохо гэжэ абтаһан хэдэн мянган түхэригэй түхеэрэлгэнүүд фермын газаагуур хаягдажа, иишэ тиишээ үригдэжэ, жэбэржэ хэбтэнэ. Колхозой шофёрнуудай хүдэлмэридэ хиналта бага табигдана, хэрэгтэ хэрэггүй юумэнэй түлөө автомашина гүйлгэдэг, теэд хэдэн зуун моритой байгаад, тэдэнээ хэрэглэнэгүйбди, хомууд тоног, тэргэ заһахаяа болишонхойбди гэжэ тэрэ наһажаал колхозник ехэл зүб шүүмжэлэл хээ.

ШАДАБАРИТАЙГААР ХҮТЭЛБЭРИЛХЭ

Колхозой түрүүлэгшын фермэ, бригада дээгүүрээ үглөө, үдэшэниинь ябадаггүй, ехэнхи сагаа контородоо һуужал үнгэргэдэг, тиимэһээ бодото байдалые мэдэнгүй һууһанһаа боложо, тодорхой хүтэлбэри үгэдэггүй гэжэ колхозник Рантапов шүүмжэлһэн байна. Жэшээнь, үбһэ хуряалгын үедэ бригадануудта сенокосилкын хюрөө хурсадхаха шулуун байгаагүй. Тиимэһээ энээн тушаа туһа хүргэхыень түрүүлэгшэдэ хандахадамнай, «тэндээ өөһэдөө аргаа ологты» гэжэ миил бэеһээ зайлуулһан байха юм гэжэ тэрэ хэлэбэ. Саашань нүхэр Рантапов шалгалтын комиссиин хүдэлмэриие шүүмжэлхэ зуураа, колхоздо үритэй хүнүүдэй үри шэрыень нэхэжэ абаха, артелиин Уставые наринаар сахиха тушаа оролдолго бага гаргагдана гэбэ. Колхозой газар дээрэ ямаршье зүбшөөлгүйгөөр, артельдэ ямаршье туһа хэдэггүй, энгын хүн Степанов гэгшэ зүндөө гэр табижа ороһон байна. Тиин колхозой правлени шалгалтын комиссиин хүдэлмэриие һайжаруулхын орондо, тэдэнэй гэшүүдые саг болзортоо шалгалта хэхэ аргагүй болгодог, зарим ушарта тэдэниие материальна харюусалгатай хүдэлмэридэ табижа, шалгалтын комиссида хүдэлхэ аргагүй болгодог.

— Колхозой олзо зөөри заримандаа миил һалхинда ошоно гээшэ,— гэжэ Матвей Иннокентьевич Москвитин үгэеэ эхилбэ.— Ниитын зөөриие арьбалха тухай тэмсэл һула. Жэшээнь, гаряа хатааха «ВИСХОМ» сушилка абажа тодхобошье, тэрэнээ зүбөөр ашаглажа шадаагүйһөө боложо, нилээд ехэ ороoһо таряагаа үжөөһэн, гутааһан байнабди. Трактористнууд болон таряанажал дээрэ хүдэлжэ байһан хүнүүдэй гэмээр жэлһээ жэл бүри полимнай бага болоно, полиин заха һайнаар хахалагданагүй гэбэ.

АРГА БОЛОМЖОНУУД ЕХЭ

Ниитын ажахые саашань хүгжөөхэ угаа ехэ арга боломжонуудай бии байһан тушаа олохон хүнүүд хэлээ. Таряа талха ехээр ургуулха гээл хада һайн шанартай пар хүсэд хүрэхөөр бэлэдхэхэ, шэнэ газар элдүүрилхэ ёһотойбди гэжэ хэдэ хэдэн колхознигууд тэмдэглээ. Энэнь тон зүб. Юуб гэхэдэ, нёдондо жэл энэ колхоз пар бага бэлэдхэһэн, мүнөөшье жэл бүри бага партай байна. Булаг гэжэ нютагта шэнэ газар хахалха аргатай байгаад, тэрэнээ бэелүүлнэгүй.

— Гурбан зуу гаран гектар уһалагдадаг сабшалантай байбашье, тэрэнээ аргал шэбхээр үтэгжүүлжэ шаданагүйбди, хабартаа һайса уһалжашье үрдинэгүйбди, — гэжэ колхозник Цыбиков тэмдэглэбэ. — Колхозой правлениин зүгһөө хиналта табигдаагүй дээрэһээ жэл бүри нэгэл газарта аргал шэбхэ тараагдана. Мухар гэжэ нютагта тошон халяажа, үбэлэй сагта нилээд ехэ мүльһэ тогтоожо абаха байгаад, тэрэ хэгдэнэгүй. Силоснэ шулуун нүхэнүүдэй ханые жэгдэлжэ шабаагүй дээрэһээ, тэндэ хэгдэһэн нилээд ехэ тэжээл гутана.

Үнгэрһэн жэлдэ малажал дээрэ хүдэлмэришэ бэрхэ хүнүүдые табяагүй, тэндэхи хүдэлмэриие һайса эмхидхээгүй дээрэһээ, мүн малые үбһэ тэжээлээр хангаагүйһөө боложо, эбэртэ малайнь, хонидойнь хорёод процентнь гарзада ороһон байха юм. Иимэ ехэ хохидолой болоһон ушарһаа адуу малайнь тоо толгой урда жэлэйхиһээ үсөөрһэн, түсэбөөр хараалагдаһан олзо доходой миил 60 процентнь абтаһан юм.

Нилээд олон үнеэн, хонид һубай байха юм. Нёдондо жэл бүхы абтаһан хурьгадай хахадынь тооной үхэһэн байна. Тэрэнэй гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, үбһэ тэжээлэй дууһаха, хонидой хурьгалха болоходо тэндэ хүдэлхэ хүнүүд үсөөрһэн, тиимэһээ харууһан ехээр муудаа.

Колхознигуудай ажалай журам һула, ажалта үдэрэй минимум ямаршье шалтагаангүйгөөр олоогүй хүнүүдэй тоо хорёод болоно. Ажалай журам эбдэгшэдтэ шанга хэмжээн абтадаггүй, тэдэниие олониитын үмэнэ хэһээлтэдэ табидаггүй байшоо. Колхознигуудай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри тон һулаар ябуулагдажа, социалистическэ мүрысөөн миил ёһо тэдын тула эмхидхэгдэнхэй. Үнгэрһэн жэлэй туршада малажал дээрэ һайн хүдэлдэг колхознигуудта, мүн үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ хүдэлһэн хүнүүдтэ нэмэри түлбэри үгэхэ гэһэн тогтоол хүсэдөөр бэелүүлэгдээгүй үлэшоо.

МТС-эй ҮҮРГЫЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Артелиин ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ Хамнигадайн МТС үшөөл хангалтагүйгөөр оролдоно. Жэл бүри пар хахалха түсэбөө МТС дүүргэнэгүй, хабарай тарилга болон ургаса хуряалгые ехэ аали нобшоор үнгэргэһэн байна. Жэшээнь, Гүлгэтэ гэжэ газарта 106 гектар шэниисые МТС-эй механизаторнууд тракторна жаткаар хадаад, тэрээнээ һара шахуу хэбтүүлһэн хойноо, ургасынь хахадынь тооной гээжэ, комбайнаар хуряажа абаһан байха юм. МТС-эй хүдэлмэришэнэй иимэ харюусалгагүйгөөр хандаад байхада колхозой правлениин зүгһөө ямаршье бодото хэмжээ абтаагүй байна. Мүн колхозой правлениин зүгһөө баталһан договороо дүүргэхэгүй, тракторна бригадануудта хүдэлхэ прицепщигүүдые саг дары үгэнгүй, техникын хүдэлмэриие һаатуулха ушарта МТС-эй дирекциин зүгһөө хэмжээ абтадаггүй. Иигэжэ бэе бэеынгээ дутагдалые далдалха гээшэ колхозой экономикые хүгжөөхэ хэрэгтэ һаад ушаруулна гэжэ үгэ хэлэһэн колхознигууд шүүмжэлээ. Имагтал иимэ ушарһаа боложо, мүнөө хүрэтэр үрэһэнэй тариан сэбэрлэгдээгүй хэбтэнэ, малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулагданагүй.

Суглаан дээрэ бүхыдөө 17 хүн үгэ хэлэжэ, артелиин экономикые 1957 ондо эрид хүгжөөхэ алтан дэлхэйһээ, адуу малһаа ашаг ехээр абаха тухай тодорхой тогтоол абтаба. Колхознигуудай хэһэн шүүмжэлэлые зүбшөөжэ, өөрынгөө ажал-ябуулгые эрид һайжаруулха байһанаа мэдүүлхэдэнь, нүхэр Тугариновые колхознигууд түрүүлэгшээр дахин һунгаба. Колхозой правлениин гэшүүдээр эдэбхитэй һайнаар хүдэлдэг колхознигуудаа һунгаһан байна.

Б. ГЫЛЫКОВ.

Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуков Индидэ ерээд байна

ДЕЛИ, январиин 25. **(ТАСС-эй тусхай корр.)**. Индиин Оборонын министр доктор К. Н. Катджу СССР-эй Оборонын министр Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуковай хүндэлэлдэ үсэгэлдэр обед хээ.

Ороноо хамгаалха хэрэгые эмхидхэгшэ министр М. Тьяги, Оборонын министрын орлогшо С. С. Маджитхиа, Индиин армиин штабай начальник генерал С. М. Шринагеш, уһан-сэрэгэй флодой штабай начальник вице-адмирал Карлейль болон Индиин агаарай сэрэгэй главна командалагша, штабай начальник, авиациин маршал С. Мукерджи гэгшэд Индиин талаһаа обедтэ байлсаба.

СССР-һээ Индидэ байдаг посол М. А. Меньшиков, генерал-полковник Н. О. Павловский, вице-адмирал И. Д. Елисеев болон генерал-лейтенантнууд Н. П. Дагаев, Л. М. Китаев, тэрэшэлэн Маршал Г. К. Жуковтай хамта ябалсаһан бусад офицернүүд советскэ талаһаа обедтэ байлсаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловай болон Индиин республикын президент Раджендра Прасад гэгшэдэй элүүр мэндэ ябахын түлөө юрөөл хэлэгдэжэ, айлшад хундага бариһан байна. Доктор К. Н. Катджу болон Г. К. Жуков үгэ хэлээ.

Үнэн зүрхэнһөө хани халуунаар айлшад хөөрэлдэжэ обедлэбэ.

Президент Сукарнода советскэ самолёт дамжуулан үгтэбэ

ДЖАКАРТА, январиин 24. (ТАСС). Советскэ Союзда президент Сукарнын айлшаар ерэхэдэнь Советскэ Правительство Сукарнода самолёт бэлэглэһэн байгаа. Мүнөөдэр «Халим Перданакусум» гэжэ аэродром дээрэ Индонезиин республикын президент доктор Сукарнода «ИЛ-14» гэжэ самолёдые тусхай түлөөлэгшэд дамжуулан үгөө.

Правительствын гэшүүд, парламентын болон учредительнэ суглаанай депутадууд, президентын СССР айлшалан ошоходонь хамта ябалсаһан Индонезиин ажал-ябуулагшад, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй, ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд болон столицын хүн зон, советскэ посольствын болон хэблэлэй түлөөлэгшэд самолёдые дамжуулан барюулха үедэ байлсаа.

Советскэ Правительствын бэлэгые президентдэ дамжуулан үгэхэдөө, СССР-һээ Индонезидэ байдаг посол Д. А. Жуков иигэжэ мэдүүлбэ: «Индонезиин республикын политическэ болон общественнэ элитэ ехэ ажал-ябуулагша байһандань, мүн манай оронуудай хоорондын хани барисаае хүгжөөн бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ туһа хэһэндэнь доктор Сукарнода өөртэнь Советскэ Правительство энэ самолёт бэлэглээ. Хани нүхэрнай гээшэ гэжэ үнэн сэдьхэлһээ хүндэлһэндөө Советскэ Правительство энэ бэлэг үгэбэ гэжэ тоолохыетнай гуйнаб. Индонезиин арадые болон Индонезиин элитэ ехэ ажал-ябуулагша Танние өөрыетнай советскэ арад ехээр хүндэлдэг юм».

Харюугай үгэ дотороо президент Сукарно иигэжэ хэлэбэ: иимэ үнэтэ бэлэг — «ИЛ-14» гэжэ самолёдые Советскэ Правительствын намда бэлэглэһэндэнь сэдьхэлни доһолжо, ехэ баяртай байнаб. Иигэжэ баярлаһыемни Советскэ Союзай Правительствода дамжуулхыетнай гуйнаб. Советскэ Союзда айлшаар ошоходоо президент байһандаа, мүн доктор Сукарно байһандаа ехээр хүндэлүүлһэн, ямбалуулһан байгааб. Президент байһандам, мүн ехэ хүн гэжэ намайе хүндэлһэндэнь Советскэ Союзай арадта, правительстводань хододоо үнэн зүрхэнһөө баярлан, һайнаар хандадаг байхаб.

Индонезиин республикын болон Советскэ Союзай хоорондохи хани барисаан улам бүри батажан бэхижэхэ бэзэ гэжэ найдаһанаа Сукарно мэдүүлээ.

Самолёт асаржа Индонези ерэһэн советскэ летчигуудые президент халуунаар амаршалаа.

КНДР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр Нам Ирэй мэдүүлгэ

ПХЕНЬЯН, январиин 24. (ТАСС). Урда Корейе ООН-эй гэшүүн болгон абаха гэжэ США-гэй болон бусад хэдэн оронуудай делегацинууд һэдэлгэ хэжэ байна. КНДР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр Нам Ир гэгшын энэ ушарые тайлбарилан хэлэһэн мэдүүлгэ мүнөөдэр Пхеньянда толилогдоо. Мэдүүлгэ соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

Урда Корейе ООН-эй гэшүүн болгон абаха тухай ООН-эй Генеральна Ассамблейн XI сессиин тусхай политическэ комитедтэ США-гэй болон бусад хэдэн оронуудай резолюциин проект оруулаад байхада, иимэ мэдүүлгэ хэхыемни КНДР-эй Правительство намда даалгаба:

Урда Корейн засагаархид болон тэрэнние дэмжэһэн хэдэн гүрэнүүдэй правительствонууд Урда Корейе ООН-эй гэшүүн болгохо гэжэ һэдэлгэ хэнэ. Урда Корейн засагаархид бүхы корейскэ арадые түлөөлжэ шадахагүй байна. Тиимэһээнь ООН-эй гэшүүн болохом гэжэ тэрэнэй бариһан мэдүүлгэнь хуулита бэшэ гээшэ. Хэрбээ Урда Корей гансаараа ООН-эй гэшүүн болоо һаа, энээнээ шалтаг болгон өөрынгөө политическэ, экономическа байгуулалтые Хойто Корейдэ баалан дурадхаха, мүн демократическа үндэһөөр Корейе нэгэдүүлхэ хэрэгтэ туһалхагүй байна. Корейе бодото дээрэнь нэгэдүүлхын тулада Корейдэ болоһон эблэрэлгэ тухай хэлсээнние түбхын түрүүндэ зүбөөр сахиха, энэ эблэрэлгэеэ бата бэхи эб найрамдал болгожо, ороной хоёр хубиин хоорондохи политическэ, экономическа болон культурна холбооe кореецүүдэй өөһэдөө тогтоохын түлөө оролдохо ёһотой.

Гэбэшье, Урда Корейн засагаархид манай зүйтэй зүб дурадхалнуудые ямаршье үндэһэгүйгөөр буруушаадаг байхаһаа гадна, гансаараа ООН-эй гэшүүн боложо, Корейе нэгэдүүлхэ хэрэгтэ бүри ехэ һаалта ушаруулхаяа байна.

Тиимэһээ Урда Корей гансаараа ООН-эй гэшүүндэ абтаха ёһогүй гэжэ КНДР-эй Правительство тоолоод, энэ талаар хэгдэһэн бүхы һэдэлгэнүүдые эрид шууд буруушаана.

Аюулгүйн Соведтэ

НЬЮ-ЙОРК, январиин 25. (ТАСС). Аюулгүйн Совет Кашмир тухай асуудалые үсэгэлдэр дахин зүбшэн хэлсээ. Тэндэ Индиин түлөөлэгшэ Менон үгэ хэлээ.

Пакистан Кашмирые эзэмдэжэ, оронтоёо нэгэдүүлхэеэ һанахадань Инди гомдол оруулаад, 1948 ондо Кашмир тухай асуудал Аюулгүйн Соведтэ зүбшэн хэлсэгдэжэ эхилһэн юм гэжэ Менон һануулба. Саашадаа Аюулгүйн Совет Индиин гомдолые тоонгүй, Кашмирта плебисцит үнгэргэхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсэжэ эхилһэн байгаа.

Кашмир саашадаа ямар гүрэнтэй ниилүүлэгдэхэб гэжэ хүн зоной һанамжые суглуулха тухай уялга бүхы дэлхэйн үмэнэ Инди абаагүй һэн гэжэ Менон хэлэбэ. Хэрбээ Пакистанай сэрэгүүд Кашмирһаа гаргагдаад, хоёр болгогдошоһон Кашмир дахин нэгэдүүлэгдээ һаань, хүн зоной һанамжа суглуулха тухай хэлсээ хэжэ магадгүйбди гэжэ Инди тиихэдэ мэдүүлһэн байгаа. Гэбэшье, Индиин дурадхалнууд тиихэдэ тоогдоогүй һэн. Кашмирай учредительнэ суглаан дээрэ Конституци баталан абтаба. Тэрэнь январиин 26-да хүсэндөө орохоёо байна. Тэрээн соонь Кашмир Индитэй нэгэдүүлэгдэхэ ёһотой гэжэ хараалагдаа. Иигэжэ Кашмирай арад хуби заяагаа өөһэдөө шиидхээ юм гэжэ Менон онсолон тэмдэглэбэ.

Президент Эйзенхауэр пресс-конференци хэбэ

ВАШИНГТОН, январиин 24. (ТАСС). США-гэй президент Эйзенхауэр үсэгэлдэр пресс-конференци хээ. Президентын тушаалда хоёрдохёо һунгагдаад байхадаа хэдэн зорилгонуудые бэелүүлхэ һанаатайб гэжэ Эйзенхауэр мэдүүлбэ. Нэгэдэхеэр, «сүлөөтэ оронуудые» (ондоогоор хэлэбэл, баруун оронуудые. — **Ред.**) хоорондоо үгэеэ хүсэд ойлголсодог, бэе бэедээ гүйсэд этигэлсэдэг болгохо. Мүн экономическа болон сэрэгэйнгээ хүсэ шадалые ехэ болгоходомнай үгэеэ хүсэд ойлголсохо ябадалда туһалха байна гэжэ тэдэнние найдуулха. Мүн Советскэ Союзтайшье үгэеэ ойлголсодог болохын түлөө оролдохоб гэжэ Эйзенхауэр һайрхан мэдүүлбэ.

Гэбэшье, «хатуу шанга байдалые һуларуулха зорилгоор» советскэ хүтэлбэрилэгшэдтэй хэлсээ хэхээ гү, али бэшэг бэшэлсэхээ һананагүй гүт гэжэ нэгэ корреспондентын Эйзенхауэрһээ асуухадань, Эйзенхауэр иигэжэ харюусаа: бэшэг бэшэлсэхэ ямаршье шалтагаанай мүнөө үедэ үгы байһан дээрэһээ советскэ хүтэлбэрилэгшэдтэ бэшэг бэшэхээ һананагүйб гээ.

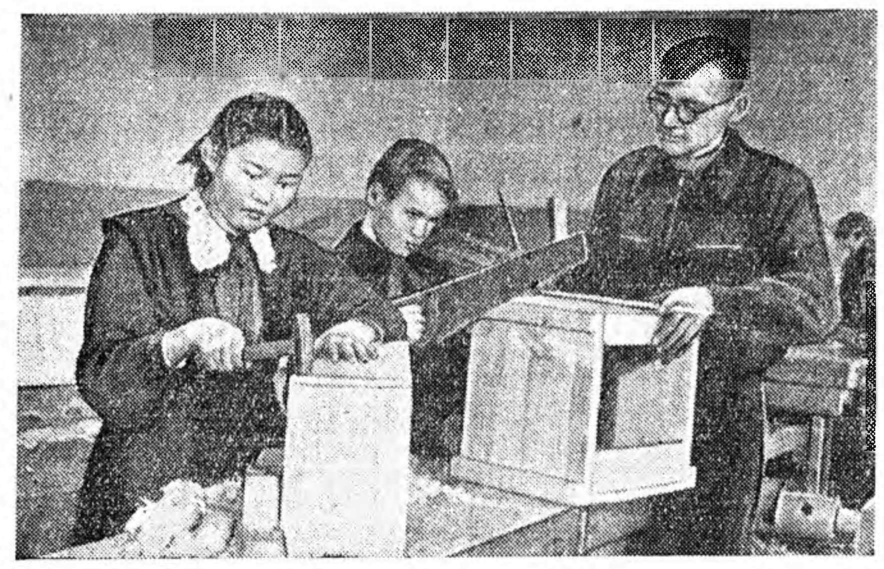
Венгридэ хархис этэгээдүүдэй банда элирүүлэгдэбэ

БУДАПЕШТ, январиин 24. (ТАСС). Арадай демократическа байгуулалтые унагааха зорилгоор ябуулга хэһэн хэдэн хархис этэгээдүүдые полициин органууд эндэ һаяхан элирүүлжэ, арестовалаа.

Урдань журналист ябаһан Габор Фолли гэгшэ тэдэнэй толгойлогшонь байба. Гүрэндэ эсэргүү үгэсэлгэдэ хабаадалсаһанайнгаа түлөө Габор Фолли 1946 ондо сүүдлүүлжэ, арбан жэлээр түрмэдэ хаагдаха болоһон байгаа.

Сэрэгэй-полевой сүүд эдэ гэмтэдые һаяар сүүдлэхээ байна.

Һуралсалай мастерской соо

Железнодорожно районой 65-дахи дунда һургуулиин дүрбэн дабхар шулуун байшангай доодо дабхарта ороходо хюрөөдэгдэһэн модоной хоншуухан үнэр анхилдаг. Түмэрые хуурайгаар хиир-хиир үрэхэ, модо сабшаха, юумэ хюрөөдэхэ абяан мүн лэ элихэнээр дуулдадаг. Коридоор соогуур тээ саашалхада «Модо дархалдаг мастерской» гэһэн гаршаг харагдаха.

Мастерскойн үүдэ татажа ороходомнай 8-дахи «Б» классайхид дархалалгын урок эхилэнхэй байба. Һургуулиин дэргэдэхи модо дархалалгын мастерскойн багша Михаил Иванович Полуторов һурагшадта хандан иигэжэ асууба:

— Модо нүхэлхэ, соолоходо ямар зэмсэгүүд хэрэгтэйб, хэн һананаб?

— Би хэлэхэб, — гэжэ нэгэ пулсагархан хасартай хүбүүн гараа үргөөд, багшынгаа зүбшөөлые хүлеэгээд һууна.

— Николай Чилимов, хэлэл даа, — гэжэ гараа үргөөд һууһан һурагшада багшань хандаба.

— Модо нүхэлхэ, соолоходо һүүшэ, модон гү, али түмэр алха хэрэгтэй, — гэжэ би һананаб.

— Зүб лэ хэлээш, һуу!— гэжэ багшань хэлээд, һурагшын хэлэһэн үгэнүүдтэ нэгэ хэдыхэн нэмэлтэ оруулаад, урогоо саашань үргэлжэлүүлнэ.

— Һургуулинуудта политехническэ һуралсал бэелүүлжэ, промышленность болон хүдөө ажахыдахи мүнөө үеын гайхамшагта туйлалтануудтай һурагшадые танилсуулха, тэдэнэрые бага наһанһаань эхилжэ хүдэлмэридэ дуратайгаар хүмүүжүүлхэ шухала гэжэ партиимнай XX съездын шиидхэбэринүүд дотор онсолон тэмдэглэгдэнхэй, — гэжэ һургуулиин һуралсалай талые даагша Н. П. Бурдуковский хэлэхэ зуура, үгэеэ үргэлжэлүүлнэ. — Энэ асуудалаар манай һургуулида зарим тэды ажал хэгдэжэ байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ модо дархалалгын гансахан мастерскойтой һэмди. Гэхэ зуура, мастерскоймнай зэр зэмсэгээр ехэ хомор һэн. Һуралсалай энэ жэлые бэлэдхэл һайнтайгаар угтаһан байнабди.

Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхэдэ эндэ механическа, слесарна, модо дархалалгын мастерскойнууд нээгдэһэн байна. Мастерской бүхэндэнь үрэмдэлгын станогууд, модошо дархашуулай хэрэглэдэг элдэб зэр зэмсэгүүд, слесарна хэрэгсэлнүүд элбэг юм. Эдэ бүгэдэнь таатай зохидоор ябталагдан табяатай. Тэрэшэлэн дархалалгада хэрэглэгдэхэ модон—хуһан, шэнэһэн, нарһан хабтагайнууд элбэгээр бэлдээтэй.

Һургуулиин 5—8-дахи классуудта һурадаг һурагшад стул, стол, табуреткэнүүдые хэжэ һурана. Тэрэшэлэн модоор элдэб экспонадуудые, сэсэг һуулгаха хайрсагуудые, хубсаһанай, мүн полотенцын үлгэсэнүүдые, һургуулида хэрэгтэй бусадшье зүйлнүүдые һуралсалай жэлэй эхилһэнһээ хойшо хэһэн байна. Эдэ һурагшад һаядаа слесарна мастерскойдо зэмсэгүүдээ хадагалхын тулада тусхай шкаф хэхэ юм. Мүн эдэнэр һургуулиингаа газаа амаржа һууха һандалитай һарабшануудые хэхээр бэлэдхэжэ байнхай. Һурагшадай дундаһаа Николай Чилимов, Анатолий Рыбак, Виктор Петухов, Владимир Желтоношко, Владимир Котельга, Анна Перевалова гэгшэд модоор элдэб зүйлнүүдые уран наринаар хэхые оролдодог, һайн һурагшад гэжэ, тоологдодог юм.

Һургуулиин байшангай нүгөө таһаг соонь түмэрэй ханхинаан, алха дүшын абяан соностожо, завод соо ороод байһан шэнгеэр һанагдана.

— Энэ сабшуурые заводой хүдэлмэришэд 30 минута соо хэдэг юм, — гэжэ багшынгаа хэлэхэдэнь, һурагшад ехэ гайхангяар бэе бэеэ харалсана.

Таанар энээнние дүрбэн часай туршада бүтээхэ байнат, — гэхэдэнь энеэлдэнэ.

Һурагшад самбар дээрэ зураатай байһан зураг хаража байгаад, монсогор хара түмэрые забда залигүй хуурайгаар үрэжэ ороно. Һурагшадые слесарна хэрэгтэ һургажа байһан Иван Алексеевич Супоня тусхай училищи дүүргэһэн юм. Энэ һургуулиин 7—8-дахи классуудай һурагшад һуралсалай жэлэй эхилһэнһээ хойшо мастерскойдоо 70 гаран хэһэг һүүшэ, сабшуур гэхэ мэтые бүтээһэн байна. 6-дахи, 5-дахи классуудай һурагшад һургуулидаа хэрэглэгдэхэ элдэб зэр зэмсэгүүдые бүтээгээ. Дээрэ дурсагдаһан классуудай һурагшад 8—10-дахи классуудай һурагшадта трапеци, пирамида, ромбо, цилиндр, параллелепипед, конус, шар болон бусад хэрэгсэлнүүдые нарин проволокоор хэжэ үгөө. Эдэ хэрэгсэлнүүд геометриин, тригонометриин, физикын, химиин урогуудта хэрэглэгдэхэ юм.

Теоретическэ асуудалнуудые бодото ажал хэрэгтэй нягтаар холбожо, шэнжэлэн шудалха хэрэгтэ тус һургуулиин багшанар анхаралаа ехээр табина. Жэшээлхэдэ, математикын, физикын багшанар Н. П. Бурдуковский, К. П. Михалева, В. В. Ангелейко, С. Е. Злобин гэгшэд үзэһэн материалыень һурагшадта һайнаар ойлгуулхын зорилгоор, промышленна темээр элдэб һони һонин тоонуудые өөһэдөө бодоһон байна. Тиихэ зуураа, иимэ һони һонин тоонуудые өөһэдөө бодохыень һурагшадта дурадхана.

Биологиин багшанар Н. В. Сумарокова, К. Я. Незнамова гэгшэд һургуулиингаа дэргэдэ эмхидхэгдэһэн һуралсалай туршалгын талмайе шадамар бэрхээр хэрэглэдэг болонхой. Мүнөө эдэнэр элдэб олон ургамалнуудай рассадануудые теплицэ соогоо ургуулжа байна. Тиихэдэ 9-дэхи классуудай һурагшад үзэһэн материалаа практика дээрэнь хэрэглэжэ һурахын тула мүнөө хоёрдохи жэлээ түмэр замай техникумдэ ябажа байна. Эдэнэй дунда һурагшад Юрий Федоров, Александр Шүин, Валерий Соснин, Виктор Четвертаков гэгшэд һайнаар һуралсадаг юм.

Һургуулиин гэрэй 2-дохи дабхарай нэгэ таһагай үүдэн дээрэ «Автодело» гэһэн гаршаг харагдана. Эндэ ороходо хара-хүхэ комбинезон үмдэнхэй «механизаторнууд» машинын частьнуудые үзэжэ байна.

— 10-дахи классуудай һурагшад һуралсалай жэлэй эхилһэнһээ хойшо автомашинын частьнуудтай танилсажа байна, — гэжэ тэдэнэрэй багша Николай Александрович Крашневский хөөрэнэ. — Хабар тээшээ эдэнэр бултадаа гурбадахи классай шофёрой эрхэтэй болохо юм. Мүнөө һурагшадай мэдэлдэ гурбан машина үгтэнхэй. Һурагшад эдэнэй нэгыень задалжа кабинет соогоо табяад, танилсажа байна.

Һургуулиие шефтээ абаһан Улан-Удын паровозно депогой коллективэйхид политехническэ һуралсал бэелүүлхэдэнь һургуулида ехэхэн туһаламжа үзүүлһэн байха юм. Һуралсалай жэлэй эхилһэнһээ хойшо депогойнхидой хүсөөр токарна 14 станок, модошо дархашуулда хэрэгтэй үрэмдэлгын, харуулдалгын станогууд хэгдэһэн, хоёр автомашина үгтэһэн байна.

Гадна, тус һургуулиин һурагшад занятиһаа гадуур элдэб тусхай мэргэжэлнүүдые шудална. Жэшээнь, эхэнэрнүүдэй плати оёхо мэргэжэлые 32 басагад, стенографистка-машинисткын мэргэжэлые 23 басагад шудалжа байна. Тэрэшэлэн модошо дарханай мэргэжэлые шудалха курсада — 20, токариин — 73, слесариин — 18, садоводуудай курсада 28 хүн һуралсажа байнхай.

Һургуулиин һурагшад мастерскойдоо үдэр бүри шэнэ шэнэ зүйлнүүдые хэжэ, багшанараа баясуулна, нүхэдөө урмашуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. 6-дахи «А» классай һурагшад Юрий Пестряков, Нина Хардаева номуудые хадагалха хайрсаг дархалжа байна. 2. 8-дахи «Д» классай Александр Громышев слесарна мастерскойн багша Иван Алексеевич Супониин заабаряар сабшуур хэжэ байна.

Б. Цыремпилов.

ХҮДӨӨГЭЙ БИБЛИОТЕКЭДЭ

Байкало-Кударын аймагай Оймур гэжэ тосхондо хүдөөгэй библиотекэ бии юм. Тэрэ библиотекые даагшаар Мария Даниловна Амплеева хүдэлдэг. Зүгөөр, богонихон саг соо Оймурай библиотекын хүдэлмэри нилээдгүй һайжараа. Түрүүшын үеэр шэнэ библиотекариин хүдэлмэридэ али болохо бэрхэшээлнүүд тохёолдодог һэн. Библиотекэһээ ном абажа уншагшад тон үсөөн байгаа. Библиотекэ сооншье эмхи гурим дутамаг, гэр байрань задагай зайдан байгаа.

Тиимэһээ нүхэр Амплеева нэн түрүүндэ ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа эхилээ. Эдэбхитэй уншагшад болон агитаторнуудта библиотекын хүдэлмэрине һайжаруулха тухай хөөрэжэ үгөөд, колхозник бүхэнэй гэртэ орожо, библиотекэһээ ном абаха хүнүүдые тодорхойлһон, библиотекын гурим тэдэнэртэ ойлгуулжа үгэһэн юм.

Мүн колхознигуудта гэртэнь ном асаржа үгэһэн байна. Ном абагшад һүүлээрнь библиотекэ ерэжэ, уншаһан номоо андалдаха ёһотой байгаа.

Иимэ үүсхэл гаргаһанайнь ашаар библиотекэһээ мүнөө үедэ 435 хүн ном абажа уншадаг болонхой. Тэрэ тоодо 273 колхозник ороно. Һаалишан Екатерина Семенова, Мария Трескина һүүлшын гурбан һарын туршада 18—18 ном уншаа. Колхознигууд Ислам Ахметов, Борис Зуев научно-популярна номуудые уншаха дуратай юм. Мүн колхознигууд Иван Плюснин, Зинаида Соболева ба бусад эдэбхитэй уншагшад болонхой. Ном олоор уншадаг зон үдэр бүри олошоржо байна.

Мүнөө тэдэнэр библиотекэ соо сугларжа, уранһайханай ном, газетэ, журнал уншана. Үдэр бүри 50—60 хүн библиотекэдэ орожо, ном абадаг.

Библиотекэ соо хододоо сэбэр, зохид, дулаан юм. «В. И. Ленин — дэлхэй дээрэхи социалистическэ түрүүшын гүрэнние байгуулагша», «Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз — олон һалбарита хамтын ажахы», «һаалишадай уншаха номууд» гэжэ гаршагуудтай плакат-стенднүүд ханануудаарнь хадагданхай. Тэдэнние эндэ орогшод ехэ һонирхожо харана.

Колхознигуудай культурна эрилтые гүйсэд хангаха гэжэ библиотекарь оролдоно. Тэдэнэртэ ямар ном уншаха хэрэгтэйб гэжэ ойлгуулдаг, шэнэ номуудай һониние богонихоноор хэлэжэ үгэдэг юм.

Мария Даниловна холын фермэ, бригадануудаар хододоо ябажа байдаг. Һаалишад, хонишодто, тэрэшэлэн механизаторнуудта зургаан нүүдэл библиотекэ эмхидхэжэ эльгээһэн байна. Тэдэ библиотекэнүүдэй номууд хододоо һэлгэгдэжэ байдаг юм.

Ажахын шухала кампаниин үедэ нүхэр Амплеева колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулалсадаг, хүдэлмэриин забһарта тэдээндэ газетэ, журнал, уранһайханай ном уншажа үгэдэг юм. Колхозой партийна организациин эрхим агитатор гэжэ тэрэ тоологдодог байна. Һүүлэй үедэ уласхоорондын байдал тухай колхознигуудай дунда хэдэн хөөрэлдөө үнгэргэһэн юм. Энэ агитатор хүдэлмэреэ колхозой ажабайдалтай холбоотойгоор ябуулна.

Үе үе болоод лэ уншагшадай конференци үнгэргэгдэнэ. Г. Николаевагай зохёоһон «Таряа хадалга», Ж. Тумуновай «Нойрһоо һэриһэн тала» гэжэ номуудай удхые наһажаал болоһон колхознигуудта хөөрэжэ үгэһэн байгаа.

Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Уткин), партийна организаци (секретаринь нүхэр Баженов) библиотекын хүдэлмэридэ саг үргэлжэ туһаламжа үзүүлжэ байдаг юм.

З. Мандреева.

Талын дунда ургаһан тосхон

Уужам Сэлэнгые үгсэһэн аянай хурдан поезд амисхалаа даража ядаһан юумэндэл аахи уухи табижа, уурал утаа бааюулһаар Дэрэстэйн үргэн талада орожо ерэнэ.

— Тээ тэрэ талын дунда баржыгаашамнай дэрэһэн бэшэ айхабтар олон гэр бараа гэжэ абаһаар мэдэгдэнэ ха юм. Урдань хээрын дэрэһэнэй халюуран долгилжо байһан үргэн талада иимэ ехэ тосхон тогтошоо ха юм,—гэжэ замай хоёр нүхэдэй нэгэн нүгөөдэдөө хөөрэнэ.

Нээрээшье ехэ тосхон даа! Арбаад жэлэй саада тээ тэрэ талада юун байгаа һэм? Юуншье байгаагүй. Зүгөөр тэндэхи колхозой мал энэ талаар бэлшэжэ ябагша бэлэй. Тиихэдэ Зэдэ, Тори, Закаменай аймагуудай, мүн Городок городой зон хаанаһаа эд бараа, эдеэ хоолоо абаашажа байгааб гэхэдэ, хэдэн зуугаад километртэ ябаха баатай болодог һэн.

1940 он. Тэрэ жэлдэ Дэрэстэйн тала дээгүүр түмэр зам табигдажа, шэнэ станци бии болгогдоо һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо Зэдэ станци тойрон олон шэнэ барилганууд бодхоогдожо, ехэ боло болоһоор мүнөө мянга табан зуугаад зонтой томохон тосхон гэжэ тоологдодог.

Зэдэ станцида һуурижаһан хүн зон һүүлэй жэлнүүдтэ олон шэнэ гэрнүүдые барина. Тус һууринда шэнэ үйлсэнүүд нэмэнэ. Эндэ долоон жэлэй һургуули, больница, худалдаа наймаанай хэдэн магазинууд, почто, столово, чайна болон бусад бии.

Зэдэ станци буухан зон автобусоор Боргойн совхоз, аймагай центрнүүд—Петропавловка, Доодо Тори, Цакир, мүн Городок ошоно.

Станциин арад зон 1957 ондо шэнэ вокзалтай болохоһоо гадна, тэндэ клуб, һургуулиин шэнэ байшан баригдахаар хараалагдана.

Н. Петров.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 40-22, зам. редактора—37-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства—47-59, пропаганды и переводов—35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров —16.

Н—00333. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 49.